„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Panktadienį
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose $1.50
Kitose Valstybėse $2.00
„TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

TĖVYNĖ

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

No. 40 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Spalio (October) 1, 1937. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of Mach 3, 1879. Vol. XXVIII

Diktatoriai Jaudina Visą Pasaulį

MUNICH, Bavarija, rugs. 25. — Diplomatinis vizitas, kuris gali nulemti Europos istorijos krypti, prasidėjo šį rytą, kuomet iš specialio traukinio išlipo Italijos diktatorius Benito Mussolini puikiai išdekoruotoj geležinkelio stoty Muniche. Čia jį pasitiko ir širdingai pasveikino Vokietijos diktatorius Adolf Hitler. Susitiko du galingiausi fašistinio pasaulio diktatoriai, kurie pasauliniame kare tarnavo paprastais kapralais (corporals). Mussolinis Vokietijoje sutiktas labai iškilmingai, kurį Hitlerio pasekėjų tukstantinės minios triukšmingai sveikino.

Tačiau šitas dviejų fašistinių diktatorių susitikimas reiškia daugiau, negu iškilmingai suruoštą Italijos diktatoriaus sutikimą ir jo pasisvečiavimą Vokietijoje. Viso pasaulio akys atkreiptos i susitikimą Mussolinio ir Hitlerio, tarpe kurių artimesnis bendradarbiavimas prasidėjo po to, kai jiedu buvo susitikę birželio mėn., 1934 m. Venecijoje.

Abudu diktatoriai turėjo visą eilę konferencijų ir pasitarimų įvairiais tarptautinės politikos klausimais. Žinoma, tų pasitarimų turinio ir išdavų veikiausiai pasaulis niekuomet nesužinos, nežiurint kokie oficialūs pranešimai bus paleisti i pasaulį. Rugsėjo 26 d. Hitleris parodė savo svečiui Vokietijos kariuomenės manevrus ir sakoma, kad Mussolinis buvo nustebintas Vokietijos kariuomenės galingumu.

Demokratinių valstybių diplomatai spėja, kad šis Mussolinio su Hitleriu susitikimas gali nulemti tolimesnę eigą Europos istorijoje. Nuo jų susitarimo gali priklėti, ar Europa pakryps karo ar taikos pusėn. Aiškiai numatomi du punktai, kuriais svarbiausiai fašistų diktatoriai bandys susitarti, tai: Vidužemio juros kontroliavimo klausimas ir Ispanijos naminis karas. Mat, Francija pagrumojo, kuriai pritarė ir Anglija, kad ji pradės remti Ispanijos lojilistus, jei Italija ir Vokietija nenustos rėmusios sukilėlių. Šiais klausimais pirmiausiai rupi Italijos ir Vokietijos diktatoriams susitarti.

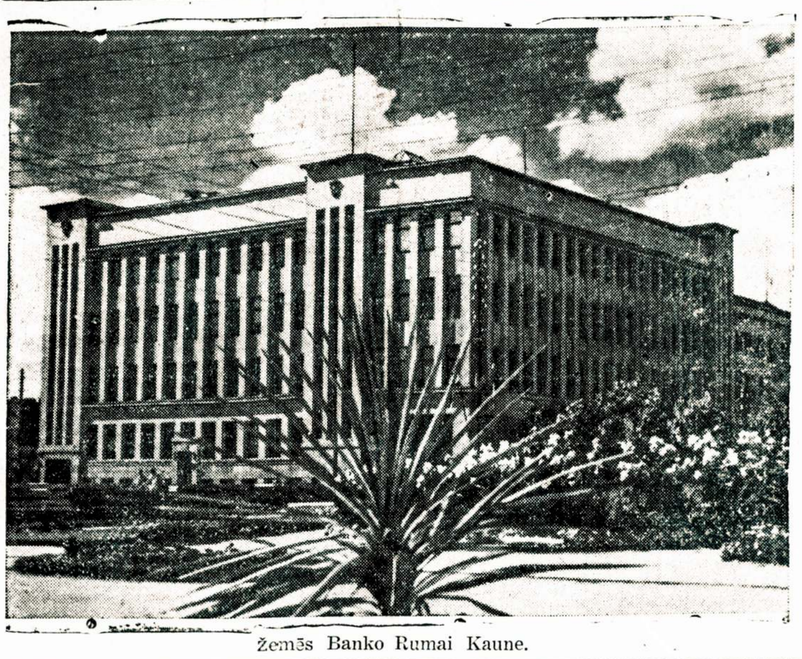

Žemės Banko Rumai Kaune.

Kalėjime su Mažu Kudikiu

Vilniaus krašto lituvius lenkai gruda į kalėjimus net su mažais kudikiais. Štai Marijampolės kaimo, Trakų apskričio gyventojus, Stasį ir Petronėlę Morkunus, lenkai apkaltino neva už pasipriešinimą darant kratą vietos Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyriuje ir nubaudė vyrą kalėti tris mėnesius, o žmoną kalėti du mėnesius. Rugpiučio pabaigoje nuteistuosius išgabeno į Vilniaus kalėjimą. Morkunai eidami kalėjiman, pasiėmė su savim ir nesenai gimusią dukrelę. Jų namuose dar liko keturi vaikai, kurių vyriausias 14 metų amžiaus. Be to paliko be jokios priežiuros Morkunų 3 hektarų žemės ukis.

LIETUVIUS IŠKĖLĖ VALSTYBĖS GILUMON

Nesenai jau buvo pranešta apie tai, kad iš valdiškųjų pradžios mokyklų, kuriose buvo dėstoma ir lietuvių kalba, 14-ka lietuvių mokytojų buvo atleista iš pareigų. Dabar vėl Lenkijos švietimo ministerijos sprendimu, iš Vilniaus krašto valstybinių pradžios mokyklų iškeliami Lenkijos gilumon šie lietuviai mokytojai: K. Paukštė iš Švenčionių apskr., M. Matkevičiutė-Karosienė iš Brės laujos apskr., D. Viščius iš Gardino apskr., M. Vidžiunas ir M. Lašinskas iš Vilniaus-Trakų apskričio.

Ispanijos Lojalistai Laimėjo

Pereitos savaitės įvykiai Ispanijos naminio karo reikalais palieka lojalistus laimėtojais. Genevoje Tautų Sąjungos susirinkime Ispanijos lojalistai pralaimėjo, kuomet jų atstovas neišrinktas į Tautų Sąjungos tarybą, kurioje iki šiol jie turėjo savo atstovą. Tačiau namie, pilietinio karo atžvilgiu lojalistai laimėjo tiek, kad Gijon fronte jie atlaikė visas sukilėlių atakas ir išlaikė savo pozicijas. Tuo tarpu lojalistų pradėtas ofensyvas pietvakariniame fronte pasiekė žymių laimėjimų. Lojalistų gerokai pasistumė pirmyn tarpe Cordoba ir Badajos, pastatydami pavojun sukilėlių susisiekimo liniją.

Federalės Valdžios Pajamos Padidėjo

WASHINGTON. — Pereitų fiskalių metų, kurie pasibaigė su pereitu birželio mėnesiu, federalės valdžios pajamos padidėjo virš bilionu dolerių, arba 32.2 nuošimčiais, palyginus su 1936 m. pasibaigusių fiskalių metų apyskaitomis. Pajamas padidino žymiai didesniais mokesčiai nuo pajamų ir senatvės pensijų (social security) mokesčiai. Nežiurint, tačiau, padidėjusių federalės valdžios pajamų, biudžeto deficitas per pirmus du mėnesius šių fiskalių metų padidėjo.

Amerikos Legijono Nutarimai

NEW YORK. — Amerikos Legijono konvencija pasibaigė rugsėjo 23 d., kurios paskutinis posėdis įvyko New Yorko Metropolitan Operos name. Vyriausiu Legijono vadu išrinktas adv. Daniel J. Doherty iš Woburn, Mass. Po to priimta visa eilė rezoliucijų, kuriose pareiškiama Amerikos Legijono nusistatymas įvairiais klausimais. Legijonas pasisakė už taiką ir prieš agresyvumą vienų valstybių prieš kitas. Pareikalavo kongreso ištirti ir visuomenės žiniai pranešti tokio ištyrimo davinius, kas liečiasi svetimų valstybių naudai militarių organizacijų veikimo Amerikoje. Pareikalavo valdžios, kad Amerikos kariškas laivynas butų didžiausias pasauly ir kad butų padidintas kariuomenės personalas. Priėmė naują straipsnį prie savo konstitucijos, kuriuo garantuojamas Amerikos Legijono neitralitetas darbininkų kovose su darbdaviais, kartu pareiškiant apgailestavimo didėjančiu nepaisymu pagrindinių legalių teisių ir galimybių susitaikymui industrialiuose ginčuose.

❖ Lietuviškąjai Enciklopedijai sukako šešeri metai; baigiama spausdinti 6-tasis tomas. Viso išleista už 1,088,000 litų.

❖ Universitetan šį rudenį naujai įstojo per tukstantį studentų.

22 Valstybės Pasmerkė Japanus

GENEVA, rugs. 27. — Dvidešimts dvi valstybės, Tautų Sąjungos nariai, šiandien griežtai pasmerkė Japonijos kariškų lėktuvų bombardavimus Kinijos miestų, tukstančiais žudant nekaltus civilius gyventojus. Pasmerkimo rezoliuciją pasiulė sąjungos patarimų komisija ir Anglijos atstovams įnešus rezoliuciją priimti, be jokio pasipriešinimo tapo vienbalsiai priimta. Ši Japonijos militaristų žiaurumą pasmerkianti rezoliucija yra lygiai tokio pat griežtumo, kaip ir seniau priimta rezoliucija pasmerkimui Italijos žygių Etiopijos užkariavimui.

Tuo tarpu ateinančios žinios iš Japonijos-Kinijos karo frontų skelbia tokius japonų kariuomenės žiaurumus, kokiais tegali pasižymėti tik sužvėrėję aziatai. Japonai nesivaržo jokiomis priemonėmis kinų žudymui. Nuolat bombarduoja Kinijos miestus, tukstančiais žudydami civilius gyventojus, moteris ir vaikus. Kinijos sostinę Nankingą japonų lėktuvai bombarduoja beveik kasdien, naikindami miestą ir žudydami jo gyventojus šimtais kiekvienu bombardavimu. Ant kiek pražutingi bombardavimai miestų iš oro liudija Cantono bombardavimas rugsėjo 23 d., kurio metu užmušta ir sužeista virš 3,000 kiniečių.

Japonų neribotą žiaurumą paliudija jų submarino užpuolimas beginklių kinų žuvininkų laivelių. Be jokios pasargos japonų submarinas užpuolė 12 kinų laivelių, žuvaujančių Kinijos pietiniame pakrašty, ir visus nuskandino kartu su 300 žmonių buvusių tuose laiveliuose. Vokiečių laivo išgelbėti 10 kiniečių tikrina, kad su žuvininkų laiveliais nuskendo 100 moterų ir vaikų. Užpuolikai visiškai nekreipė dėmesio į skęstančių šauksmus pagelbos.

Šiauriniame fronte taipgi japonai pasiekė žymių laimėjimų, užimdami svarbų punktą, Paotingfu miestą, esantį apie 80 myliu į pietus nuo Peipingo. Naujais savo puolimais japonai jau įsiveržė į Suiyan provincija šiaurvakariuose. Shanghajaus fronte kinų armija laikosi neblogai, netik atmušdama japonų puolimus, bet ir pati atakuodama japonus.

Peršauti 2 Springfieldo Lietuviai

SPRINGFIELD, ILL. (Specialio koresp.). Rugsėjo 21 d. įvyko vietos lietuvių gyvenime kruvina tragedija, kurios priežastimi yra skilimas angliakasių unijos ir dabar einanti aštri kova tarpe abiejų unijų.

Andrius Skrielevičius, kuris pirmiau priklausė prie Progressive Miner of America unijos, bet tulos laikas atgal iš jos pasitraukė ir prisidėjo prie senosios United Mine Workers of America unijos, kartu su tulu Charles Bohannon atvažiavo automobiliu prie Andriaus Sušinsko namų, 1130 N. Milton Ave., kuris priguli prie Progressive Miners of America unijos. Tuojau pradėjo kivirčytis su Adele Sušinskiene unijų klausimu ir kivirčas baigėsi tuo, kad Skrielevičius išsitraukęs revolverį peršovė abudu Sušinskus. Spėjama, kad Sušinskas mirtinai sužeistas, o jo žmona, nors ir sunkiai sužeista, bet gal išgis.

Atlikęs kruviną darbą Skrielevičius su savo draugu bandė pabėgti automobiliuje, bet policijos vejami už miesto sudaužė automobilį ir tapo sučiupti. Pas Skrielevičių policija rado revolverį ir blakdžekį. Toliau nuo sudaužyto automobilio rado kitą revolverį, aišku Bohannon numestą. Skrielevičius tuojau prisipažino peršavęs Sušinskus save gindamas, nes esą Sušinskas jam grumojęs šautuvu. Bobannan jau paliuosuotas ir unijos advokatas, Burke, stengiasi paliuosuoti ir Skrielevičių.

Nepamiršti ir Amerikos Lietuviai

KAUNAS. — Tautos Šventės proga, rugsėjo 8 d., Kaune pašventinti-pakrikštyti 35 Kovų Varpai, kariuomenės rupesčių Karo Muziejaus bokšte įrengti. Varpai pavadinti Lietuvos miestų ir kariuomenės dalių vardais. Vilniaus vardu pavadintas pirmas varpas, Klaipėdos vardu — antras. Amerikos lietuviams skirtas 14-tas varpas, kuris pavadintas **Amerikos Lietuvis Kovotojas** vardu.

Šalimais Amerikos lietuvių padovanotojo Laisvės Varpo, kuriuo skambinama didžiųjų švenčių proga, Kovos Varpų kasdieninėje muzikoje skambins dar ir Amerikos Lietuvis Kovotojas varpas. Lietuvos laikraščiai taip pat primena ir SLA. Prezidento, F. J. Bagočiaus, pasiųstą pasveikinimą Kovos Varpų krikšto proga. Šis SLA. vardu pasveikinimas buvo vienintėlis iš Amerikos lietuvių gautas.

Nerems Sukilėlių

LONDONAS. — Iš autoritetingų šaltinių patirta, kad Mussolinis užtikrinęs Angliją ir Franciją, jog jis daugiau nebesiųsiąs „savanorių" gelbėti Ispanijos sukilėliams. Nors Anglija ir Francija tuo užtikrinimu džiaugiasi, bet vis viena Mussolinio žodžiams nepasitiki kol nepaaiškės, kas ištikro už tų žodžių slepiasi. Spėjama, kad tuo savo užtikrinimu Mussolinis nori daugiau laimėti derybose su Hitleriu, kuomet svarstys tolimesnį Ispanijos sukilėlių rėmimą.

Darbas ir Algos Prilygsta 1929 m.

WASHINGTON. — Darbo sekretorius, Frances Perkins, praneša, kad sezoninis industrijos judėjimas liepos ir rugpiučio mėnesiais dirbančių darbininkų skaičių ir jų uždarbį sulygino su buvusia 1929 m. padėtimi. Darbo Departamento surinktos statistiškos rodo, kad industrijoje judėjimas pereitais liepos ir rugpiučio mėnesiais buvo didžiausias nuo lapkričio mėn., 1929 m., išskiriant tik šių metų gegužės mėnesį. Tuo laiku gavo darbus dirbtuvėse apie 68,000 naujai priimtų darbininkų. Rugpiučio mėnesiu darbininkų uždarbis padidėjęs $64,100,000 palyginus su pereitų metų darbininkų uždarbiu rugp. mėnesy.

Lietuvos Miško Eksportas

Lietuvos miškų eksportas 1936 metais siekė apie 300,000 tonų už 33 su virš milionus litų. Šiemet kainoms už miško medžiagą pakilus vertės atžvilgiu, medžio prekyba su užsieniu turės didėti. Taip pat sumažės nepadirbtos medžiagos išvežimas, nes spygliuočių rąstų išvežimas paskutiniu metu varžomas.

Dedama pastangų vis daugiau lietuviškų jėgų įtraukti į medžio pramonę ir prekybą ir tos pastangos gana sekmingai realizuojasi. Jeigu šiandien atsirastų iš miškininkų tarpo, kurie butų pasirįžę savo jėgas miško pramonei pašvęsti — yra sąlygos tai įvykdyti.

Pakvituoja Kubos Lietuviams Aukas

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, pulk. J. Budrys, pasiuntė SLA. Prezidentui, F. J. Bagočiui, pranešimą, kuriuo pakvituoja gautas iš S. L. A. aukas Kubos lietuvių šelpimui. Gerb. J. Budrio pranešimas yra sekamas:

„SLA. auką Kubos lietuviams šelpti, du šimtu dolerių sumai, šiuomi su dėkingumu pakvituoju.

„Man taipgi malonu pranešti, kad Tamstos, didžiai gerbiamasis pone Pirmininke, atsišaukimas „Tėvynėje" jau atnešė vaisių: šiandien gavau iš Chicagos, iš N. N. dešimts dolerių su nurodymu į Tamstos atsišaukimą.

„Visos surinktos iš SLA. ir jo vienetų bei narių aukos bus išleistos pasitarus su SLA. Vadovybe.

„Prašau priimti mano tikros pagarbos pareiškimą.

Jusų,

Jonas Budrys,
Generalinis Konsulas".

APVAGINĖJO BAŽNYČIAS

Iš Vandžiogalos valsč. atvyko į Kauną Monika Bisigirskaitė, nuėjo į Jėzuitų bažnyčią „melstis", o kai visi žmonės iš bažnyčios išėjo, paėmė nuo altoriaus užtiesalą ir nešėsi. Prie bažnyčios durų ją sulaikė zokristijonas ir atidavė policijai. Po poros dienų ji iš studentų bažnyčios taip pat pavogė užtiesalą ir pardavė už 2.50 lt. Apygardos teismas Bisigirskaitę nubaudė dvejais metais sunkiųjų darbų kalėjimo.

Lietuva su Rusija Pasikeis Kaliniais

Kai 1920 metų liepos 12 dieną buvo pasirašyta taikos sutartis tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos, nustatyta Rusijoje gyvenusiems lietuviams, kurie norėjo palikti dar gyventi Rusijoje turėjo priimti Lietuvos pilietybę. Kurie per tą laiką nepriėmė, tie visi liko Sovietų Rusijos piliečiais. Daugelis lietuvių, ir nebubdami komunistais, nesuskubo grįžti į Lietuvą skirtu laiku ir nepriėmė Lietuvos pilietybės. Tapę Sovietų Rusijos piliečiais, jie sunkiai susigyveno su komunistiška santvarka. Už įvairius priešvaldiškus nusižengimus ne maža lietuvių patenka ir į kalėjimus. Jeigu butų padarytas apklausimas, beveik visi lietuviai pareikštų norą grįžti į Lietuvą, net tie, kurie ir buvo komunizmo šalininkai. Bet apie tokių grąžinimą tuo tarpu nėra nė kalbos — juos Sovietų Rusijos vyriausybė neišleistų ir deryboms del jų nėra pagrindo. Pagaliau, Lietuva nejaučia pareigos labai rupintis kad ir lietuvių tautybės žmonėmis, kurie sunkesniu Lietuvai laiku savo tėvynės buvo išsižadėję. Tačiau Lietuvos vyriausybė stengiasi padėti bent tiems lietuviams Sov. Rusijoje, kurie tiek nesusigyvena su komunistiška santvarka, kad yra patekę ilgesniam laikui į kalėjimus ir kurie nėra buvę komunistais. Lietuvia gi turi tokių savo piliečių, kurie sėdi kalėjimuose už komunistinį veikimą. Taigi kartkartėmis įvyksta pilietiniais kaliniais pasikeitimai. Anksčiau pasiketimai vykdavo dažnokai, dabar gi gana retai.

Pagal paduotus giminių prašymus vėl yra sudarytas sąrašas dvidešimties asmenų, nuteistų Sov. Rusijoje kalėti ir norinčių grįžti į Lietuvą. Lietuvos atstovybė Maskvoje dabar veda su Sov. Rusijos įstaigomis pasitarimus del šių asmenų apsikeitimo. Jeigu įvyks susitarimas, tai iš Lietuvos kalėjimų bus išsiųsta sutartas skaičius komunistų, o iš Sov. Rusijos grįš lietuviai, kurie nusikalto prieš komunistinę santvarką.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi buti siunčiami Redakcijos vardu ir turi buti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

KLAIDINGAS ĮSIVAIZDINIMAS

Šioje vietoje atvėjų atvėjais buvo aiškinta SLA. nariams, kad musų Susivienijime nariai visuomet gauna ligoje pašelpą, kol jie priguli prie pašelpos fondo ir savo duokles šiam fondui laiku užsimoka. Vienok vis dar yra tokių narių, kurie mano, kad nariai per tam tikrą laiką išėmę ligoje pašelpą netenka teisių gauti pašelpą. Iš kur nariai ištraukė tokį nepamatuotą įsivaizdinimą, kad SLA. nariai netenka teisių prie pašelpos, tai mums nesuprantama.

SLA. konstitucija, rodos, aiškiai nusako, kad kiekvienas pašelpos skyriaus narys pašelpą gauna sekamai: už 12 savaičių pilną pašelpą ir už 12 saavičių pusę pašelpos, nežiurint ar serga ištisai ar su pertraukomis. Kuomet išima augščiau minėtą pašelpą už 24 savaites, tai per sekamas 28 savaites pašelpos negali gauti. Išėjus konstitucijoje pažymėtam 28 savaičių laikui, jei narys sirgtų, vėl gauna pusę pašelpos per 24 savaites vienų metų laiką. Po to *narys gali gauti per visą savo amžį pusę pašelpos per 12 savaičių kiekvienais metais.*

Toliaus, pereito Seimo nutarimu papildyta konstitucija patvarko, kad jei narys išėmęs pilną pašelpą už 12 savaičių ir pusę pašelpos už kitas 12 savaičių daugiau nesirgs ir pašelpos neims per sekamus penkis metus, tai vėl jam mokama antru kartu pilna pašelpa už 12 savaičių ir po to pusė pašelpos tokia pačia tvarka, kaip ir pirmu atvėju.

Todel visi nariai kartą ant visados turi suprasti ir žinoti, kad S. L. A. nariai niekuomet nepasilieka be ligoje pašelpos Susivienijime, kol jie savo duokles į pašelpos fondą moka. Jei tokie nariai mano, kad jiems permaža pusės pašelpos, tai jau kitas klausimas. Mat, yra narių, kurie nori, kad SLA. fondai butų lyg kokis neišsemiamas šaltinis, kad visuomet butų galima gauti tiek pašelpos, kiek kas nori. Bet taip buti negali ir turi buti pašelpos mokėjimo apribojimas. Kitaip pašelpos fondas negalėtų išsilaikyti.

Suprantamiausiai bus paėmus sekamą pavyzdį: štai SLA. narys įstoja į pašelpą antrojo laipsnio — $9.00 savaitėje. Jis išbuna SLA. nariu 25 metus, tai per tą laiką sumoka į pašelpos fondą duoklių $160.00 ir pridėjus mokamus 15c. į mėnesį pašelpos fondo administravimui, kas sudaro $65, viso sumoka $225.00. Tačiau sulig SLA. konstitucijos patvarkymų, tik vienu atvėju gaudamas pilną ligoje pašelpą, jis turi teisę per tą laiką gauti net $1,512.00 pašelpos. Vadinasi, arti septynis kartus tiek gali gauti pašelpos, kiek sumoka duoklių. Tegul narys išima tik vieną trečdalį galimos gauti pašelpos ir tai jis gauna $504.00, arba arti pustrečio karto tiek, kiek sumoka duoklėmis.

Akyvaizdoje šio apskaitliavimo, rodos, turėtų buti aišku kiekvienam nariui, kad ir prie dabartinių SLA. konstitucijoj apribojimų pašelpos gavimui, nariai turi teisę gauti kelis kartus daugiau pašelpos, negu sumoka duoklėmis į pašelpos fondą. Į augščiau apskaitliuotą pašelpos skyrių narys per metus viso duoklių sumoka $9.00, tačiau turi teisę gauti pašelpos po $54.00 kiekvienais metais, kuomet tik pusę pašelpos gauna. Reikėtų duokles mokėti per 6 metus, kad gaunamos pašelpos pilną sumą sumokėti. Bet tuliems nariams vis negerai, vis permaža iš Susivienijimo jie gauna.

Svarbiausiai, tačiau, mes šia proga norėjome dar kartą SLA. narių žiniai pabrėžti, kad *visuomet nariams užtikrinta ligoje pašelpa Susivienijime.*

—o—

NERIBOTA PRIESPAUDA

Pavergto Vilniaus krašto lietuviai gyvena neribotos priespaudos laikus. Netik lietuviams draudžiama palaikyti savas mokyklas ir kitas kulturines įstaigas, bet jie areštuojami net už tai, kad turgavietėje atsako lietuviškai į lenkų paklausimus.

Šiomis dienomis „Vilniaus Žodis" vėl praneša, kad Vilniaus lietuviams draudžiama pažinti net savo kratšą. Burys lietuvių studentų buvo išvykęs kelionėn tikslu arčiau pažinti savo gimtinį kraštą. Tačiau lenkai juos sulaikė ir suareštavo, kaipo prasikaltėlius.

Ši net Rusijos carų priespaudos laikais negirdėta kraštutinybė aiškiai parodo, kokius kryžiaus kelius prisieina eiti musų broliams Okupuotoje Lietuvoje. Be abejonės, mums sunku net įsivaizduoti tuos žiaurius persekiojimus, kokius prisieina panešti Vilniaus krašto lietuviams.

Taigi spalio 9 d. minint Vilniaus pagrobimo 17 metų sukaktį, Amerikos lietuviai privalo visu rimtumu atsižvelgti į taip žiauriai persekiojamus musų brolius Okupuotoje Lietuvoje. Į spalio 9 d. parengimus privalome skaitlingai lankytis ir prisidėti prie užtarimo kankinamų musų brolių pavergtoj Lietuvos daly. Užtardami savo tautiečius sustiprinsime juos moraliai ir parodysime kulturingam pasauliui iki šiol negirdėtus Varšavos militaristų žiaurumus.

Bet vien moralės paramos neužtenka. Stengkimės kiek galėdami paremti nelaimingus tautiečius ir medžiaginiai. Todel spalio 9 d. parengimuose reikėtų parinkti ir aukų lenkų kankinamiems lietuviams sušelpti, jų tautinį be ikulturinį veikimą paremti. Palaikydami gyvu Okupuotos Lietuvos lietuvių tautinį judėjimą, palaikome gyvu svarbiausią Vilniaus atvadavimui pagrindą.

—o—

GRAŽUS SUMANYMAS

Šio „Tėv." num. kitoje vietoje telpa SLA. 53 kuopos veikėjo, p. Pr. Keslerio, iš Chelsea, Mass., tikrai gražus sumanymas musų priaugančios kartos auklėjimo ir lietuvinimo klausimu. Minėtas veikėjas siulo pirmiausiai SLA. apskričiams imtis iniciatyvos įkurimui vasarinių stovyklų lietuviams jaunuoliams, kuriose musų priauganti karta vasarinių atostogų metu butų mokoma lietuvių kalbos ir rašto bei dainų ir žaislų ir kartu turėtų vasarines atostogas tyrame ore. Žinoma, vieni S. L. A. apskričiai kad ir su pagelba savo kuopų nepajėgtų tokio darbo panešti ir todel sumanytojas nurodo, kad į tokį darbą reikėtų įtraukti ir kitas draugijas.

Paviršium į toki sumanymą žvilgterėjus, gali atrodyti tik svajone — visiškai neįmanomu įgyvendinti dalyku. Bet kažin ar taip ištikro yra? Mums rodos, prie gerų norų ir tinkamų pastangų šis sumanymas netaip jau labai sunkiai įvykinamas gyveniman. Žinoma, susidarytų nemažų išlaidų tokių stovyklų įkurimui: reikalingas atatinkamas ir patogioj vietoj, kur prie ežero ar pajury, žemės plotas. Reikia pastatyti atatinkamas vaikų užlaikymui ir mokymui patalpas. Bet tokios didelės išlaidos susidarytų tik vieną kartą. Vėliau stovyklos užlaikymas jau netaip daug išlaidų sudarytų.

Yra nemaža lietuvių draugijų Amerikoje, kurios turi nuosavus vasarnamius ir net parkus. Jei viena draugija išgali tai įsikurti ir palaikyti, tai neaugi neišgalėtų vasarinių vaikučiams stovyklų įkurti ir palaikyt, tai nejaugi neišgalėtų vasarinių visi lietuviai, visos jų draugijos? Mums rodosi, kad šis sumanymas yra labai racionalus ir nesunkiai įgyvendinamas. Reikia tik gerų norų iš šiek-tiek pasidarbuoti ir ištikro turėtume efektingą priemonę priaugančią kartą drausmingai ir dorai vasarinių atostogų metu auklėti ir mokyti lietuvių kalbos ir rašto.

Tėvams vistiek susidaro išlaidos vaikų užlaikymui vasaros metu ir dar reikia tėvams sukti galvas, kad iš mokyklos į dulkėtą gatvę vaikas išėjęs perdaug neišdykų ir kad piktadarybių keliu nenuklystų. Todel kiekvienas tėvas ir motina su džiaugsmu vaiko užlaikymui išlaidas sumokės vasarinei lietuvių stovyklai, kuomet žinos, kad jų vaikai tenai netik bus drausmingai auklėjami, bet dar pasimokys lietuvių kalbos ir rašto bei bus ištraukti iš dulkėtų miesto gatvių ir tyrame ore vasarą apraleis.

Mums rodos, kad šis sumanymas vertas visų geros valios lietuvių rimto apsvarstymo. Ypatingai SLA. kuopos ir apskričiai turėtų rimtai šį sumanymą apsvarstyti. Ne jaugi mes lietuviai esame tokiais ištižėliais, kad negalime musų priaugančios kartos auklėjimo klausimu prilygti kitoms tautoms, kad ir tiems patiems žydams? Iškeltas rimtas ir svarbus musų gyvenimą ir ateitį liečiantis klausimas. Pabandykime jį teigiamai išspręsti.

—o—

KOMUNISTŲ KOLIONĖS

Amerikos lietuvių komunistai jokiu budu negali atsipalaiduoti nuo nekulturingo elgėsio. Nors jie pastaraisiais laikais pradėjo deklamuoti apie lietuvių tautos reikalus ir garbę, bet vis posenovei plusta ir šmeižia tuos lietuvius, kurie nepritaria komunistų užmačioms. Daugiausiai tų pludimų tenka SLA. veikėjams, kurie nepritaria komunistų brukamam bendram frontui. Net SLA. viršininkus komunistai plusta „fašistais", „juodaisiais smetonininkais", „demokratijos priešais" ir kitokiais epitetais svaidosi.

Bet komunistai visuomet taip elgėsi ir elgiasi. Kulturiniai išsigimę žmonės kitokiais buti ir negali. Kaip čia senai jie socialistus pludo „socialfašistais" ir visaip šmeižė, o šiandien jau laižosi prie socialistų, kad tik su jais bendrą frontą palaikytų. Du metai atgal komunistai didžiausiu įtužimu neigė demokratiją, kaipo kapitalizmo įrankį, kaipo darbininkų išnaudojimui priemonę, o šiandien demokratija virtus svarbiausia komunistų kasdienine maldelę. Taigi komunistai jau pripratę gerti iš to paties šaltinio, į kurį patys prispiaudo. Maskvos diktatoriškų vėjų blaškomi gaivalai rimtais ir kulturingais žmonėmis buti negali, tai aišku.

Bet komunistai netik plustasi — jie nesidrovi ir meluoti. Jie, pavyzdžiui, skundžiasi, kad „fašistai" suskaldė Chicagos SLA. Seimą ir komunistus išmetė iš Susivienijimo. Tuo tarpu visi SLA. nariai žino, *kad Chicagos Seimą suskaldė komunistai, vėliau Susivienijimą tampė po teismus, tukstančius dolerių bereikalingų išlaidų musų organizacijai sudarydami. Kuomet teismuose nieko nelaimėjo, pradėjo organizuoti savo susivienijimą ir visu įtužimu bandė sugriauti musų Susivienijimą. Neteisėtai pasigrobė visos eilės SLA. kuopų turtą ir narių sumokėtas duokles.*

Vienok šitie Susivienijimo griovikai šiandien drįsta vėl tuo pačiu įtužimu lįsti į Susivienijimo reikalus ir diktuoti SLA. nariams, ką jie turi SLA. viršininkais rinkti ir kaip savo organizaciją tvarkyti. Jei komunistai rengiasi pakartoti Susivienijime tas pačias avantiuras, kaip prieš 1930 metus, tai jie skaudžiai apsigaus. SLA. veikėjai ir visi nariai labai gerai atsimena komunistų „geradarybes" Susivienijimui, tad dabar mokės tinkamai įvertinti komunistų užmačias Susivienijimo demoralizavimui. Visai bereikalingai komunistai demonstruoja save lietuviškam pasauliui nesusivaldančiais akyplėšomis.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. P. Z. ZALATORIS, 1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

TULŽIES AKMENLIGĖ

Rašo Dr. M. T. Strlikolis.

Kadangi tulžies akmenys yra antra vidurių liga, kuri dažniausiai chirurgams tenka matyti, ir kadangi dvidešimts nuošimčių visų moterų ir keturi nuošimčiai vyrų ją turi, tai nebus pro šalį dar kartą apie ją pakalbėti.

Tulžies akmenys randasi tulžies puslėje, tulžies, kepenų ir vidurkepenų kanalėliuose ir dažniausiai pas tas moteris, kurios yra riebios ir kurios turi keturiasdešimts arba virš keturiasdešimts metų amžiaus.

Pirmas apsireiškimas tos ligos yra lengvas ryšies mikroorganizmai, vadinami „Bacillus Coli", Bacillus Typhosus ir Streptococci Kakai, kurie pagimdo uždegimą puslės sienų ir padaro chemišką permainą pačios tulžies, kurios dalys sutirštėja, pavirsta į smėlį ir ant galo į akmenis, vidury kurių dažnai randasi numirusių bakterijų. Todel ir yra sakoma, kad tulžies akmens reiškia „paminkslus ant kapinių mirusių bakterijų" — „Gall stones are tombstones of dead bacteria".

Pirmas apsireiškimas to sligos yra lengvas spaudimas po krutine, pilvo duobutėje, kuris pranyksta ligoniui atsiraugėjus arba nusivėmus ir skausmas nugaroje bei dešiniame pety.

Sunkesni gi simptomai apsireiškia kada akmuo įeina į tulžies kanalėlį ir ligonis staiga pajunta lyg peiliu duriantį skausmą po šonkauliais dešinėje pusėje. Tas skausmas yra jaučiamas nugaroje ir dešiniame pety. Jis yra nepakenčiamas ir stovi apie dvyliką valandų, jeigu nėra apmalšytas su inčirškimu tam tikrų vaistų. Skausmu apimtas ligonis negali gerai kvėpuoti; jį išpila prakaitas, suima drebulys, pulsas nusilpnėja ir ligonis atrodo ir jaučiasi labai serganėiu. Tie apsireiškimai atsikartoja kartas nuo kar to kol ligonis nepasiduoda chirurgijos globai arba numiršta nuo patrukimo tulžies puslės arba nuo kankinimo pačios ligos.

Simptomai tos ligos yra panašus simptomams: 1) Akmens inkstuose, 2) Uždegimo pilvelio, 3) Mažos žarnos arba skilvio opos, vadinamos „ulcer", 4) Iš vietos įsijudinusio inksto, 5) Apendicitų ir kitų tam panašių ligų, kurios yra atskiriamos tik per tam tikrus smulkesnius skirtumus ir X spindulių pagelbos apreiškimus.

Gydymas gi tos ligos yra nepasekmingas, nes iki šiol dar jokis gydytojas nėra atradęs vaisto, kuriuo galėtų akmenis ištarpinti arba išvaryti, išimant šarlatonus, kurie „viską išgydo", apart savo sąžinės ir melo.

Atėmimas skausmo su Morphina-Atropina ir vartojimas karštų kompresų yra laikinai naudingas ir ankstus chirurgijos veikimas, pirm, negu pagenda kepenys, pancreas, širdis, nervų sistema ir kitos kuno dalys, yra labiausiai pasekmingas.

Ar Atsilaikys Kiniečiai

Likimas lėmė pakelti Kinijai sunkų bandymą, gyventi kraujo dienas. Kažin, ar per pastaruosius du šimtmečius kiniečiai patyrė tiek, kiek šiandien turi patirti, susidurę su japonais. Kinija kryžkelėje — ir nežino kur eiti: ar pakelti iddžiausią tautinį nusižeminimą ir pasiduoti japonams, ar kariauti su jais toliau ir kęsti didelį, tiesiog katastrofingą vargą.

Senojoje Kinijos sostinėje, Pekine, šeimininkauja japonai. Tas pats ir Tientsine. Pastarasis miestas — vienas žymiausių Kinijos centrų, su keletu milionų gyventojų, po baisaus bombardavimo, šiandien virtęs rukstančiais griuvėsiais. Kiniečių kariuomenės dalys buvo priverstos apleisti visus žymiausiosius gynimosi punktus ir trauktis šalies gilumon. Šimtai tukstančių žmonių liko be pastogės. Turtuoliai pasidarė elgėtomis, dešimtys tukstančių užmuštų ir sužeistų. Japonų suduotas smugis buvo kaip žaibas — greitas ir griaunąs. Buvo panaudoti visi moderniškiausi karo technikos laimėjimai, visos priemonės. Tas staigus, nelauktas ir tiek galingas smugis — labai vaizdi iliustracija to, kaip japonų taktika — pagal ministerio Chirotos išsireiškimą — kombinuoja diplomatinius pasitarimus su konkrečiais veiksmais.

Ką gali priešpastatyti šiai taktikai Kinija ir ar gali ji kariauti taip, kaip to reikalauja aplinkybės ir pati kinų tauta, pasirįžusi grumtis iki paskutinųjų? Kokios to karo ekonominiai-ukinės perspektyvos, kokios techniškos galimybės? Atsakymas į šituos klausimu, atsakymas drauge ir į tai, kiek realiai gali Kinija priešintis japonams ir kokiom sąlygom.

Ir Japonijoje ir — kaip ne keista — Kinijoje gyvenama vienokia nuotaika, ruošiamasi žutbutinei kovai vienokiu upu. Visuotinė nuomonė ir vienur ir kitur vieningai nukreipta — be atskirų partijų ar nusistatymų skirtumo — prieš nedraugingą pusę.

Japonijos dienos didvyris — triumfuojąs karo ministeris, generolas Lugijama, ryškus japonų agresijos atstovas. Kinijos tautos stabas kažkaip susirupinęs, bet nenustojąs nei upo, nei energijos, nenusilenkiąs prieš kaskart naujai iškilančius sunkumus tautinės vyriausybės galva, beveik diktatorinės galios valdovas, garsusis maršalas, žymus karo vadas Čan-kaišekas. Abu šitie vyrai: japonų generolas ir Kinijos maršalas, lyg milžiniški magnetai sutraukia aplink save visas organizuotas ir neorganizuotas socialines krašto jėgas.

Kinijoje, vos sugriaudė pirmieji japonų šuviai, dar toli prieš Pekino ir Tientsino bombardavimą, subangavo, sukilo tautos frontas. Tas visokeriopo pasipriešinimo prieš agresorius judėjimas ypač ryškus miestuose, didesniuose centruose. Japonų intervencija iššaukė milžinišką tautiniai-patriotinių jausmų pakilimą. Valdžios organai priversti tiesiog jėga laikyti įsiutusius žmones, kad pasipiktinimas nevirstų atvirais ir visuotinais antijaponiškais ekscesais.

Visi daugiau ar mažiau sąmoningi bei organizuoti Kinijos elementai persiėmę patriotizmu siekia daryti ką nors, organizuoti gyvenimą, atmušti japonų grobikus, norinčius toliau skaldyti Kiniją.

Bet kaip žiuri į kovą su Japonija kiniečių dauguma? Kiek aktyviai pasireikš, reikalui esant, Kinijos žemdirbys? Ar pasiruošęs, ar sutiks jis aukotis, stoti į kovą už tėvynės nepriklausomybę ir neliečiamybę? O tai todel, kad iki šios dienos plačiose Kinijos masėse atsinešimas į kariškius, į karių profesiją tebėra neigiamas, dažnai paniekinančiai įžeidžiantis. Palyginimas kareivio su plėšiku — chunchuzu nieko Kinijoje nestebina. Gana vaizdi kinų patarlė pakankamai tai patvirtina: „Kaip iš geros geležies ne daro vinių, taip ir iš gero žmogaus niekas nepadarys kareivio".

Šiais metais Kinijoje įvesta visuotinė karo prievolė su privaloma jaunų, 20-25 metų vyrų registracija. Nankino vyriausybė plačia propaganda siekia įsamoninti tautoje tos reformos reikalingumą.

Kiniečiai nori kariauti su japonais. Bet butų klaidinga manyti, kad dauguma norinčių kariauti ištikrųjų kariauti pasiruošus. Kariauti reikia, bet tai padaryti lyg privalo kažkas kitas. Tautos dvasios karingumas yra auklėjimas amžiais ir sunku staiga pakeisti tai, kas įeina į tautos sąmonę iš kartos į kartą drauge su motinos pienu.

Be visa to, tautos sąvoka, taip charakteringa europiečiam ir japonam, neužima prideramos vietos kiniečio psichikoje. Kinietis labiau surištas su provincija, kurioje jis gimė ar su vieta, kur gyvenąs, negu su tauta musų prasme.

Vertinant dalykų buklę, tenka dar turėti galvoje dorovinį ir politinį nepastovumą, nenusistovėjimą, viešpataujantį visose socialinėse Kinijos grupėse. Kas kitas, jei ne tas faktas paaiškina tai, kad japonai lengvai ir be didelių pastangų suranda visuose be išimties Kinijos gyventojų sluoksniuose klusnių ir atsidavusių savo įsakymų bei planų vykdytojų.

Jei spręsti iš Kinijos spaudos, kuri nusiteikusi labai karingai japonų atžvilgiu atrodytų, kad visa Kinija veržte veržiasi į kovą, tuo tarpu plačiosiose kiniečių masėse neišskiriant nė inteligentijos, stipriai įsišaknijusios dvi pavojingos ir kenksmingos iliuzijos: pirma tai įsitikinimas, kad Kinija savo karo galybe mažiausiai prilygsta salų imperijos-Japonijos pajėgoms; kita iliuzija, tai naivus tikėjimas skaičiaus jėga. Pasitikėjimas tuo, kad kiniečiai daug skaitlingesni už japonus. Vidutinis kinietis taip ir tegalvoja: „Kinijoje labai daug žmonių — bus kam kariauti".

Kinijos vyriausybė, beabejo, puikiai supranta, kiek kraštas yra pasirengęs karui. Ir Čankaišekui ir kitiems nusimanantiems karo dalykams Kinijoje žmonėms karas nėra pageidaujamas. Tačiau visai galimas daiktas, kad susidėjusių aplinkybių bus vis delto priversta oficialiai paskelbti Japonijai karą, nežiurint į tai, kad ji žino, jog Kinijoje yra nemaža žmonių, taikančių pasidaryti autonomiais atskirų provincijų valdovais. Japonai niekad nepraleisdavo progos kiršinti kiniečius tarpusavy. Netenka abejoti, kad jie ir dabar tuo naudojasi.

(S.)

Lietuvių Liaudies Dainos Anglų Kalboje

THE DAINA, an Anthology of Liethuanian and Latvian folk-song with a critiral study and preface by **Uriah Katzenelenbogen.** Introduction by Clarance A. Manning, Assistant Profesor of Slavonic Languages Columbia University.

—o—

Urijas Katzenelenbogenas yra žydų tautybės rašytojas, kuris labai susidomėjęs lietuvių liaudies dainomis. Taip pat jis domisi ir lietuvių tautai giminingos latvių tautos dainomis. Todel jis nepasitenkino jo surinktų ir į žydų kalbą išverstų lietuvių ir latvių liaudies dainų išleidimu. Žydų kalboje minėtų dainų rinkinys išleistas labai puikiai, tiesiog luksusiniai. Knyga sudaro 427 puslapius. Jis įdėjo daug truso ir lėšų išversdamas dainas į anglų kalbą ir jas išleisdamas. Kartu patiekė ir septyniose dalyse plačias studijas apie lietuvių liaudies dainas. Šiose savo studijose p. Katzenelenbogenas paliečia ir lietuvių kalbos senumą bei lietuvių tautos istoriją.

Amerikoje išauklėtas lietuvis inteligentas, perskaitęs anglų kalboje šias p. Katzenelenbogeno studijas, sužinos netik lietuvių liaudies dainų reikšmę, bet ir daug patirs apie lietuvių tautos istoriją. Todel patartina Amerikoje išsiauklėjusiems inteligentiškiems jaunuoliams įsigyti šį leidinį „The Daina", kurios kaina tik $2.00 ir kurią galima gauti „Tėvynės" redakcijoje. Knyga iš viso turi 177 spausdintus puslapius, tačiau joje tiek prikimšta skaitymo ir dainų, kad priprasta knygų leidimo tvarka spausdinant knygą sudarytų apie 500 puslapių. Mat, viskas spausdinta sukimštai, nes autorius neištesėjo savomis lėšomis didesnio leidinio išleisti.

Autoriaus lietuvių liaudies dainų studijos sudaro plataus statymo 49 puslapius. Lietuvių liaudies dainų išversta į anglų kalbą 98. Tulos jų yra pusėtinai ilgos. Dainos paskirstytos pagal jų turinį į atatinkamus skyrius: mytologiškas, istoriškas, kariškas, vestuviškas, meiliškas, šeimyniškas ir tt.

Autoriaus Paaiškinimas.

Kas instigavo p. Katzenelenbogeną taip susidomėti lietuvių ir latvių liaudies dainomis, tai jis pilnai paaiškina savo įženginiame rašiny. Laisvai verčiant į lietuvių kalbą autoriaus paaiškinimą, štai kas privertė jį pamylėti ir studijuoti lietuvių ir latvių liaudies dainas:

„Aš susidomėjau lietuvių ir latvių dainomis gerokai pirm to, negu aš pradėjau jas moksliškai tyrinėti. Mano tėvas kilęs Lietuvoje, o motina Latvijoje; tad neišvengiamai, budamas dar kudikiu, daug girdėjau apie sunkią buklę šių tautų žmonių. Ir aš visuomet atsiminsiu tą momentą, kuomet pirmu kartu išgirdau lietuvišką dainą.

„Ankstyvoje mano jaunystėje, vieną kartą vasaros dieną Vilniuje, aš pamačiau gatvėje burį lietuvių pilgrimų, daugelis jų buvo basi, o savo batus pasikabinę per pečius, degančiomis akimis, saulės nudegintais veidais; sekiau juos einančius į šventas Kalvarijas už Vilniaus. Iš šių žmonių aš pirmu kartu išgirdau lietuvišką liaudies dainą. Žodžiai man buvo svetimi, bet mane sujaudino dainos gaida, kurioje skambėjo desperatiškas liudėsis. Aš sekiau pilgrimus iki užmiesčio ir toliau. Mes praėjome griuvėsius Gedimino pilies, kuris įkurė Lietuvos sostinę Vilnių; iš tų griuvėsių vėjas tik smiltis žemyn į pakalnę barstė.

„Po to aš pradėjau daugiau ir daugiau susipažinti su lietuvių kalba ir kultura ir pagaliau sujungiau save draugingumo ryšiais su lietuvių tautos budinimo veikėjais. Pagaliau aš įsitikinau, kad visa tauta nuo senų amžių dainuoja ir supratau, kad tautos dainos yra dideliu atsparumu išsilaikymui prieš sunkų likimą. Studijuodamas lietuvių dainas, naturaliai perėjau į studijas broliškos latvių tautos dainų.

„Kuomet mes giliai jaučiame tulų poetų dainas, mes savaimi susipažįstame su tomis sąlygomis, kuriose jie gyveno jas rašydami. Juo labiau tautos liaudies dainos mums parodo tuos kelius, kuriais tauta ėjo savo istorijos žingsniais. Todel aš stengiausi ne tik įvertinti dainos svarbą, bet ir suprasti lietuvių ir latvių tautų praeitį ir dabartį".

Taip paaiškina pats autorius, del ko jis pamilo lietuvių liaudies dainas net iki to, kad jis atidavė visą savo gyvenimą jų studijavimui ir jo surinktas žinias pateikia net anglų kalboje, kad visas kulturingas pasaulis galėtų susipažinti su musų dainomis ir tomis tautos gyvenimo sąlygomis, kurios tas dainas sukurė. Šiuo savo dideliu darbu p. Katzenelenbogenas gražiai pasitarnauja lietuvių ir latvių tautoms ir aplamai kitų tautų mokslininkams, kurie susidomėję visų tautų liaudies kuryba.

Tai tiek apie p. Katzenelenbogeno gražias ir sunkias pastangas lietuvių ir latvių liaudies dainų populiarizavimui angliškai kalbančiame pasauly. Sekamu kartu pažvelgsime į pačių dainų vertimus ir kaip kiti šį p. Katzenelenbogeno žygį įvertina.

Literatas.

Viengungiai Mokės Už Nevedimą

Jau senokai keliamas buvo klausimas apie apdėjimą tam tikrais mokesčiais subrendusius nevedusius vyrus. Tie mokesčiai eitų gausingų šeimų šelpimui. Dabar manoma apdėti mokesčiais ir bevaikes šeimas vaikingųjų naudai. Iš šitų mokesčių ir kai kurių kitų pajamų busiąs sudarytas gausingoms šeimoms šelpti fondas. Iš to fondo lėšų bus mokami vaikų priedai privatinių įstaigų tarnautojams ir darbininkams. Jau ilgesnį laiką buvo galvojama, kaip padidinti pajamas tų tarnautojų ir darbininkų, kurie turi gausesnes šeimas. Buvo manyta įpareigoti privatinių įmonių savininkus vedusiems, su vaikingomis šeimomis, patarnautojams ar darbininkams daugiau mokėti. Bet pripažinta, kad ši priemonė nėra tikusi, nes tada įmonių savininkai vengtų samdyti šeimyninius žmones. Taigi geriausias budas gausingas šeimas paremti atskiro specialaus fondo lėšomis. Pagal ruošiamąjį gausingoms šeimoms remti įstatymą, tokiam fondui lėšas sudarys viengungių mokesčiai, turtingesnių bevaikių šeimų mokesčiai; tam tikslui busią apdėti mokesčiu ir restoranų lankytojai — nuo kiekvieno išgerto pusbonkio...

Senojo Kauno orien tališkas vaizdas.

Ką Mato Paryžiaus Parodoj Lietuvių Pavilione

Lietuvių pavilionas Paryžiaus parodoje savo eksponatų originalumu atkreipia visų lankytojų dėmesį. Apie šį pavilioną jau rašė daugelis pasaulio laikraščių.

Tad ką gi musų menininkai paruošė ir išstatė šioje parodoje, kuria lankytojai taip domisi?

Pats stambiausias musų eksponatas pasaulinėje parodoje yra 8 metrų platumo ir 3,70 metrų augštumo triptikas, pieštas dailininko Galdiko. Tai didžiausias paveikslas, kada tik teko lietuviui piešti. Jame vaizduojama Lietuvos buitis. Foną sudaro musų krašto peisažas—pajuris, upės, sodybos, laukai, kairėje — žvejai grįžta iš juros, dešinėje — kertami rugiai, viduryše — grupė tautiškais drabužiais apsirengusių žmonių, besimaudojančių šventadienio poilsiu. Bežiurint į paveikslą, susidaro įspudis, kad Lietuvos esama ramaus, mielo, giedros nuotaikos krašto.

Antras labai įdomus eksponatas, tai Rupintojėlis, kurį iš ąžuolo gabalo išdrožė Vebras, padedant Košubai. Rupintojėlis yra 2 metrų augštumo. Ąžuolą padovanojo miškų departamentas, tačiau ligi buvo surastas reikiamas gabalas teko nemažai privargti. Pagaliau, ir su radus, reikėjo dar nugalėti eilę sunkumų. Ąžuolo gabalas buvo toks masyvus, kad nešant į dirbtuves apdirbti, nelindo pro duris, delko turėjo išgriauti net sienos dalis. Išdrožus Rupintojėlį, jis pradėjo sproginėti, nes medis buvo nepakankamai sausas. Kad kurinys nevirstų suskilusiu medžio gabalu, teko jį virinti alyvoje. Bet 2 metrų stovyla ne kiekviename katile gali sutilpti. Pavyko nugalėti ir kitus sunkumus. Rupintojėlis, vaizduojąs visą šimtmečiais kęstą musų sielvartą, visoje parodoje yra vienintėlis toks eksponatas.

Skulptorius P. Aleksandravičius padarė skulpturinį panneau, vaizduojantį musų žvejybą ir žemdirbystę. R. Antinis iš granito iškalė valstybės prezidento A. Smetonos biustą. Valeška, Gudaitis ir Kalpokas padarė tris įdomias froskas. A. Tamošaitis paruošė keletą kilimų. Keramikas Strolis ir meno mokyklos mokiniai pagamino visą eilę keramikos dalykėlių. Prapuolenis ir Mariampolės amatų mokykla paruošė moderniškam gyvenimui pritaikytų lietuviško stiliaus baldų ir skyriaus patalpų grindims nepaprastai įdomų perketą, išgrąžintą tulpių ir lelijų raštais.

Lietuviškos knygos menui pavaizduoti knygų leidyklos išleido ketvertą leidinių, dailiai iliustruotų linoleumo ir medžio raižiniais bei autolitografijomis. Į parodą pateko gerokas pluoštas ir šiaip grafikos, raižinių ir kitokių panašių kurinių. Lietuviškai statybai pavaizduoti yra pagaminti Vytauto Didžiojo muziejaus rumų, Kuno kulturos rumų ir keli dar kiti medeliai. Dailininkai Tarabildos sukurė visą seriją lėlių, vaizduojančių lietuvių tipus. Yra įscenizuotos net lietuviškos vestuvės, be to, drobės audimas staklėse, verpėja ir tt. Pašto valdyba sudarė parodai lietuviškų pašto ženklų kolekciją. Lietuvos skyriaus patalpų sienos yra išklotos drobe, kurią išaudė pagal gautus tautinius raštus Kučinsko ir Pabėdinsko drobės fabrikas. Tai tiktai dalis tų eksponatų. Lietuva rodo lankytojams ir kitokius liaudies eksponatus. Tsb.

Rekordiniai Metai Klaipėdos Uoste

Prieš karą vokiečiai Klaipėdos uostą naudojo tiktai Lietuvos miško apdirbimui ir išvežimui. Nusigyvenę Lietuvos dvarininkai gausiai pardavinėjo miškus, kuriuos supirkinėdavo žydai ir siųsdavo sieliais (troptais) ir baidokais į Klaipėdą. Čia miškas lentpiuvėse buvo šiek-tiek apdirbamas ir laivais toliau gabenamas. Miško apdirbimu ir išvežimu dau giausia Klaipėda ir vertėsi. Pats uostas ir vadinosi malkų uostu. Vokiečiai tyčia uosto netobulino, negilino, kad Klaipėda nekonkuruotų kitiems Vokietijos uostams, ypač Karaliaučiui. Yra žinoma net atsitikimas, kad Karaliaučiaus uosto pirkliai kartą Klaipėdos uosto įvažiavimą užpylė akmenimis, kad į jį negalėtų įplaukti didesni laivai.

Didžiojo karo metu vokiečiai šiek-tiek Klaipėdos uostą aptvarkė ir pagilino; jie ruošėsi karui pasibaigus, iš Lietuvos su Klaipėdos uostu padaryti atskirą Vokietijos provinciją ir jos valdymą pavesti vienam kaizerio sunui. Kai karą pralaimėjo, tai iš tų sumanymų, žinoma, nieko gero negalėjo išeiti. Iki 1923 metų, kol už Klaipėdą ėjo varžytinės tarp įvairių grobuonių, uostas visai buvo apleistas ir susmukęs. Po Klaipėdos krašto prie Lietuvos prijungimo, uostui atėjo nauja, šviesi gadynė. Lietuva pradėjo kreipti savo užsienio prekybą per Klaipėdos uostą. Uosjų krautinių, sandėlių, uosto va gą didinti.

Prieš karą, kai į uostą įplaukdavo 2-300 tonų laivas — klaipėdiškiai eidavo žiurėti kaip kokio dyvo. Dabar, uostą pagilinus iki 9 metrų, jau į jį įplaukia ir vandenynų laivai. Be to, tų laivų skaičius metai iš metų auga. Žinovai tvirtina, kad Klaipėdoa dabar yra gyviausias uostas Baltijos juroje. Klaipėdos uosto augimui ir kles tėjimui ypač buvo reikšmingi paskutinieji metai. Kai prieš trejetą metų Vokietija, norėdama Lietuvą ekenomiškai sugniuždinti, beveik visai uždarė savo rinką Lietuvos prekėms — Lietuvai teko skubiai ieškoti rinkų kitose šalyse. Rinkų Lietuva sunkiai surado ir beveik visos jos pasiekiamos juros keliu. Taigi beveik visas Lietuvos eksportas ir importas ėmė eiti per Klaipėdą, o nuo to uosto gyvumas dar padidėjo. Uoste laivų judėjimas ir prekių apyvarta kasmet auga. Šiemet šituo požiuriu Klaipėdai busią rekordiniai metai. Tas matyti iš įplaukiančių laivų skaičiaus. Per aštuonis mėnesius į Klaipėdą įplaukė laivų:

1931 metais	—	664 laivai
1932 metais	—	727 laivai
1933 metais	—	726 laivai
1934 metais	—	693 laivai
1935 metais	—	825 laivai
1936 metais	—	938 laivai
1937 metais	—	971 laivas

Kaip matome nuo 1935 metų laivų įplaukimas žymiai pakilo ir vis didėjo, nes nuo tų metų Lietuvos prekyba dar žymiau pasviro į juros kelius suklupus Lietuvos-Vokietijos prekybai. **Tsb.**

Socialės Apdraudos Numeriai ir Bedarbės Apdrauda

Darbininkai, kurie del kokios nors priežasties dar nepasiuntė aplkacjų del Social Security Sąskaitos numerių — ras daug keblumų, kuomet jie bandys gauti bedarbės apdraudos, prie kurios jie turi teisę, sako Elmer F. Adrews, New Yorko valstijos industrinis komisionierius. Tikima, kad panaši padėtis egzistuoja ir kitose valstijose, kur bedarbės apdraudos įstatymai veikia.

„Daugumas iš trijų milionų darbininkų, kurie dirba užsiėmimuose, kuriuos įstatymas įima, jau gavo Social Security sąskaitos numerius", sako p. Adrews. „Bet suvirš 100,000 darbininkų apdrausti į New Yorko valstijos Unemplyoment Insuraice Law nepadavė aplikacijų del Sorial Security Account numerių ir darbininką negalima greitai pažinti be numerio, ir todel bus sunku patikrinti pašelpos mokesčius nedirbančių darbininkų, jeigu jie neturi sąskaitos numerių. Tarpe informacijų, kurias darbdaviai turi apie darbininkus pristatyti yra pridavimas jų Social Security numerių. Jeigu darbininkas nepaduoda aplikacijos del Social Security numerio, tai Social Security Board ir Jungt. Valstijų Iždo reguliacijos bei New Yorko valstija reikalauja, kad darbdavys pasiųstų aplikaciją del tokio darbininka ir išgautų jam numerį. Išgauti Social Security numerį nei darbininkui bei darbdaviui nereikia mokėti jokių pinigų — jiems nereikia mokėti nė už krasaženklį".

Komisionierius praneša, kad duplikavimas vardų sumaišo re kordus. Pav., tarpe 3,000,000 atskrų knygose sąskaitų gali pasitaikyti net šimtas John Jones arba John Smith New Yorko valstijoje, ir be sąskaitos numerio paženklinti kiekvieną iš jų yra sunku spręsti, ar žmogui pašelpa priguli. Dau gumoje atsitikimų, ypatingai paprastuose darbuose, darbininkas žinomas tik jo pirmu vardu ir todel, jeigu jis neturi sąskaitos pagal numerį — sunku spręsti, ar jam pašelpa priguli.

Bet vistiek patikrinimas pašelpų nedirbančiam darbininkui, kuris neturi sąskaitos numerio, tik gaišina laiką ir pats darbininkas turi gana ilgai lauk ti, kol visas patikrinimas padarytas.

Galima gauti aplikacijos blankas del Social Security sąskaitos numerio kiekviename paš te arba Social Security Board'o ofisuose tuose miestuose, kur tokie ofisai randasi. Kuomet aplikacija padueta, sąskaitos numeris bus parisiųstas darbininkui per paštą. **FLIS.**

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

VĖRSKIM KITĄ LAPĄ

Geriausias sprendėjas musų atliekamų darbų yra ne pavienis asmuo, ne išrinktos komisijos, ne teismai ir ne pasaulis, bet laikas.

Retas žmogus susilaukia savo darbų įvertinimo, nors ir didžiausius patyrimus jis turi ir nežiurint kiek žmogus pats butų įsitikinęs apie savo neklaidingumą, kol nepereina tam tikras laikas, kol bešališki žmonės nenusprendžia tų darbų vertės. Neįvertinti kad ir geriausiai atlikti darbai neįsigėja savo tikrosios vertės. O kiek buvo, yra ir bus žmonių, kurie yra nuveikę nemažus darbus, bet kad publika jų gerai nesupranta, tai jie žusta ir patenka įrašyti į užmiršties knygą, kurios niekuomet niekas neturi noro nei galimumo atskleisti. Kas pateko užmirštin, tas yra miręs taip, kaip vakarykščia diena, kuri niekuomet jau daugiau nebegrįžta.

Rašytojas, parašęs ką nors, tėmija su kokiu žingeidumu skaitytojas perskaitė jo išlietas mintis ant baltos popieros, ar pajudino skaitytojo mintį, ar prikėlė jo sutingusią dvasią, ar jis perskaitęs apsistos ir pastudijuos, kas yra pasakyta, ar supras tą naudą, kurią rašytojas jam rupestingai taikė. Jei perskaitęs ir nieko nepagalvojęs greitai vers kitą lapą, ieškodamas lengvesnių jo supratimui punktų, tai aišku, skaitytojas nesidarmi rašytojo giliomis mintimis.

Jei knygos pamestos kur kam pe dulksta laikraščiais apkrautos, tai dar pusė bėdos. Jei jos nesunaikina, tai kartais po kelių ir keliolikos metų kas nors nušluostęs dukles, pradeda skaityti ir atranda jose surinktų tiek daug kilnių minčių, tiek pamokinimo, tiek savo protui dvasinio peno, kad jis rupestingai duoda ją per nauja į kietus puikius apdarus įrišti ir padeda į savo rupestingai renkamą knygynėlį ilgesniam laikui. Dar už keliolikos metų knyga pastoja netik jos aktulės vertės, bet neretai didele brangenybe.

Laikas įvertina darbą žmogaus, tos knygos autoriaus. Jį pradeda liaudis pažinti ir įvertinti tik tuomet, kai jam, tam autoriui, nuo to visai nei šilta, nei šalta, nes jo kunas jau senai užkastas po žeme, į dulkes pavirtęs.

Bet didelėuose miestuose nemažai yra tokių vaizdų, kad pamatysi knygą išmestą šaligatvėje, kur tukstančiai žmonių pereina per dienas, trempdami tilpusius atzaidus laikraščio špaltose žmonių, atlikusių didelius darbus, žmonių pastumėjusių pasaulio progresą pirmyn. Ten, gatvėje, rasi ir knygą be mielaširdystės sumyniotą purvinomis praeivio kojomis, rašytojo tvarinį, kuris gal vojo, dirbo ir naktimis nemigo, kol sutvėrė žmonėms reikalingą tvarinį.

Tukstančiai praeina gatve ne pakeldami akių į augštą, kur virš jo galvos puošia namą ar maldnamį puiki arkitektura. Žmonės klausosi radio be mažiausio pagalvojimo apie magišką išradimą, apie atidengimą paslapties, kuri per milionus metų gludėjo pasislėpusi gamtos prieglobsty. Dar mažiau kas pagalvoja apie tą genijų, kuris tą paslaptį atidengė. Dažniausiai ir vardo jo nežino, kuris davė neįkainuojamą pasaulio turtais dovaną civilizacijos pastumėjimui pirmyn. Šios paslapties atidengimas suartino pasaulį taip, kad jau dabar butų neįmanoma visiškai be to gyventi.

Reikia didelio pasirįžimo, pasiaukojimo darbų atlikimui, kurie verti minėjimo. O tie darbai neretai pačiam darbininkui neneša jokios mažiausios naudos.

Neidami nuo savęs toliau, pažiurėkime į tų žmonių gyvenimą, kurie Amerikos lietuvių visuomeniniam gyvenimui dirba, veikia, kokią jie turi laimę savo privatiniame gyvenime?

Musų pirmutiniai pionieriai, laikraščių įkurėjai, sumanytojai ir vedėjai, ar bent vienas iš jų nors kiek žmoniškiau gyveno? Tvardauskas, Dr. J. Šliupas, Paukščiai, Bačkauskas, Olšauskis, Tananavičiai, kun. Milukas kun. Varnagiris, kun. Burba, kun. J. Žilius. Visa eilė redaktorių: Šernas, Mačys, kun. Kaupas, Brandukas, Astramskas, Jokubynas, Račkauskas. Imkime ir šių dienų musų laikraščių leidėjus, redaktorius ir bendradarbius. Kas pažįsta jų buklę — niekas nepavydi jiems tos laimės. Prisiminkime knygų autorius ir finansuotojus, ar atrasime bent vieną gyvenantį pertekiluje? Ar rasime, kad galėtų eiti pailsin sulaukęs 45 metų amžiaus ir semtų iš gyvenimo tuos vaisius civilizacijos duotus smagumus? Mat, kiekvienas įsikibęs į visuomenį darbą, apie savo rytojų, apie apsirupinimą senatvėje ir pagalvoti laiko neturi.

Ne kitokis likimas ir kitų musų viešojo gyvenimo darbininkų. Nuo silpniausio iki tvirčiausio, neišskiriant nei vienos srovės darbininkų, idealistų, rytojaus nebuvo, nėra ir ateity vargiai galima tikėtis ko geresnio.

Mes rašom — publika kojomis spardo. Ar nelaikas butų musų viešojo gyvenimo darbininkams atversti kitą gyvenimo lapą?

S. L. A. REIKALAI

Lietuvybės Palaikymo Klausime

Neskiriant politinių pažvalgų, mažiau ar daugiau musų spauda yra lygiai susirupinusi mažėjančiu musų laikraščių skaitytojų kiekiu, taipgi visiems lygiai yra svarbu, kiek galint įtraukti musų jaunimą į musų organizacijas. Bet jaunimas labai išlėto ir nedrąsiai prie musų eina. Klausimas, kodel taip yra?

Daugelis per spaudą ragina steigti vakarines mokyklas, bet ir tas yra sunku palaikyti del sekamų priežasčių: stoka inteligentų ir tam kliudo amžis mokinių. Jaunas 10 ar 11 metų eis į mokyklą, jei tėvai privers, o 15 metų amžiaus, jei patys neina, tai tėvams sunku priversti. Paeiliui trejetą vakarų per savaitę pasimokęs po porą valandų ne kiek pramoksta, o tuo tarpu išlaidų daug ir tikslas vistiek neatsiektas.

Todel, mano nuomone, tą reikalą turėtume vykdyti sekamu budu: vasaros metu mokiniai yra paleidžiami iš mokyklų ilgesniam laikui, tad kad tą vakacijų laiką sunaudotume mokymui juos lietuvių kalbos, rašybos ir istorijos. Bet tą realizuoti mes turėtume turėti ir vietas. Jei paimsime porą šimtų jaunuolių mokinti, tai yra problema, kurią visi turėtume bendrai rišti. Tokia vieta turėtų buti pavydale vasarnamio arba tam panašaus, kad tėvai žinotų, kad jų vaikai yra ant vakacijų ir atsakomingoj bei pavyzdingoj priežiuroj, taipgi prityrusių mokytojų mokomi. Sykiu turėtų buti mokoma lietuvių dainos, žaislų ir kalbos. Į tokią vietą nereiktų prievartos — neskiriant amžiaus, vaikai važiuos, nes gatvėse dulkes gerti niekam nemalonu.

Minėtą darbą turėtų pradėti SLA. apskričiai, įtraukiant ir visas kitas lietuvių organizacijas bei pavienes ypatas.

Žydų tautybės organizacijos turi daug tokių vasarnamių, o kur neišgali, tai turi daug vasarinių stovyklėlių pristatę su viena didele patalpa, kurioje telpa mokykla, virtuvė ir krautuvėlė. Jų organizacijos moka į tam tikrą fondą, kuris padengia lėšas tų vakių, kurie neišgali už išlaikymą užsimokėti.

Mano supratimu ir mes turėtume paimti pavyzdį iš kitų. Laleiskime, musų Mass. valstijoje yra daug SLA. kuopų ir kliubų, taipgi daug draugysčių. Visas sukvietus į bendrą darbą, butų nesunku kur pajury arba prie ežero pastatyti vasarnamį, ir tuo budu ir musų inteligentija galėtų atostogas praleisti ir sykiu retkarčiais surengiant paskaitas, ypač kada tėvai atvažiuoja vaikų pažiurėti.

Žinoma, aš čia paduodu tik sumanymą, o galutiną sutvarkymo darbą atliks draugysičių išrinktas komitetas. Bet nesunku įsivaizduoti, kiek jaunuolių užmegstų draugingų pažinčių iš įvairių valstijos vietų, kur kitaip gal jokios su lietuviais susitikti progos nebut turėję ir jaunuoliai, sugrįžę į namus, bus tėvams dėkingi už vakacijas ir už pastangas padarant juos gyvenimui naudingesniais. Butų malonu tame reikale ir kitų nuomones išgirsti.

F. Kesleris.

Kas jau gavo SLA. Albumą — juo gėrisi. Jei dar neturite tos gražios knygos — užsisakykite.

S.L.A. APSKRIČIU DARBUOTĖ

SVARBUS PRANEŠIMAS
SLA. 4to Apskričio Kuopoms ir Nariams.

SLA. 4-to apskričio metinis suvažiavimas įvyks spalio 17, 1937, Harrigan's Hall, 87 Camp St., Meriden, Conn., 10 val. ryte.

Visos kuopos yra prašomos prisiųsti delegatus, pagal kuopos narių skaitlių, ir taipgi kartu prisiųsti mandatus ir įnešimus, kurie butų apskričiui naudingi.

Helena Žukauskaitė,
SLA. 4-to apskr. sekr.

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

LINDEN, N. J.
SLA. 285 Kp. Darbuotė.

Rugsėjo 13 d. SLA. 285 kp. turėjo mėnesinį susirnkimą p. M. Budreckio svetainėje. Susirinkimas nebuvo skaitlingas, nes pastaruoju laikui visai mažai narių į susirinkimus lankosi. Todel per visą vasarą nebuvo galima nieko nuveikti.

Šiame susirinkime nutarta, kad visi nariai kuoskaitlingiausiai dalyvautų sekančiame susirinkime, kuris įvyks spalio 11 d., nes turime daug svarbių reikalų aptarti del kuopos gerovės. Todel visi nariai malonėkite tame susirinkime dalyvauti.

M. Prakop,
SLA. 285 kp. sekr.

HARTFORD, CONN.
Iš SLA. 124 Kuopos Susirinkimo.

SLA. 124 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko rugs. 12 d., YMCA. salėje, 2 val. popietų. Susirinkimą atidarė ir vedė kp. pirm., p. Medonis. Praeito susirinkimo nutarimai skaityti ir priimti. Ligonių komisija pranešė, kad ligoniai visi beveik pasveiko, sergančių nesiranda.

Skaitymas laiškų. Skaityta du laiškai iš SLA. Centro Sekr., Dr. M. J. Viniko. Vienas kaslink Auksinio Jubiliejaus Albumo platinimo, kitas kaslink tų kortelių išpildymo. Laiškas skaitytas ir priimtas nuo buvusio SLA. 124 kp. pirmininwo, p. V. M. Čekanausko, iš Waterbury, Conn.

Taipgi laiškas skaitytas ir priimtas iš SLA. 4 apskričio. Laiške pranešama, kad SLA. 4 apskričio metinis suvažiavimas įvyks spalio 17 d., Meriden, Conn. Prašo kuopos išrinkti delegatus ir suteikti naudingų įnešimų suvažiavimui. SLA. 124 kuopa nutarė pasiųsti 5 delegatus iš šių narių: A. Sabeika, P. Labanauskas, J. Januškevičius, J. Medonis ir A. Smitkus. Įnešimų komisijon išrinkti: J. Januškevičius ir A. Sabeika.

Nors susirinkime narių neperdaugiausiai dalyvavo, bet susirinkimas buvo ramus ir pavyzdingas. Visi nariai buvo susidomėję SLA. reikalais ir veikimu.

Išrinkta SLA. 124 kp. antras naujas darbštus organiatorius, p. Jurgis Zablaitis. Visi kuopos nariai pageidavo, kad musų organizatoriai pasidarbuotų ir prirašytų kuodaugiausiai narių prie kuopos.

Žinoma, nariai ir gelbės organizatoriams. Tad visi stokime į darbą.

Buvo išduota atskaita iš praeito SLA. 124 kuopos pikniko. Viską atmokėjus, kuopai liko pelno $94. Kuopoje yra keliolika suspenduotų narių už neužsimokėjimą duoklių. Gerbiamieji nariai, ateikite į susirinkimą ir užsimokėkite duokles, o katriems parankiau, tai užeikite pas fin. sekr., A. Sabeiką, 22 Wolcott St., ir užsimokėkite, kad nelaimei ištikus gautumet pašelpą.

J. Januškevičius,
SLA. 124 kp. koresp.

PORTCHESTER, N. Y.
SLA. 367 Kp. Rengia Balių.

SLA. 367 kuopa rengia balių, kuris įvyks spalio 16 d., 7:30 val. vakare, Polonia Hall, 227 Willett Ave., Port Chester, N. Y.

Parengimo komisija deda pastangas, kad visi į šį balių atsilankę butų patenkinti. Geras orkestras gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius — visi galėsime smagiai pasišokti ir linksmai laiką praleisti.

Kviečiame visus vietinius ir apylinkės lietuvius ir lietuvaites į musų balių atsilankyti.

Parengimo Komisija.

NEW KENSINGTON, PA.
Iš SLA. 192 Kuopos Susirinkimo.

SLA. 192 kp. susirinkimas įvyko rugsėjo 12 d. Pirmininkas, p. J. Miliauskas, susirinkimą atidarė ir vedė. Valdyba dalyvavo visa. Protokolas skaitytas ir priimtas vienbalsiai.

Skaitytas iš Pildomosios Tarybos laiškas reikale p. S. Misiukonienės iš N. ir N. Fondo pašelpos gavimo. Laiške paaiškinta, kad minima narė gaus pašelpą iš N. ir N. Fondo per šešis mėnesius po 5 dolerius į mėnesį. Laiškas priimtas vienbalsiai.

Naujų aplikantų nebuvo. Baliaus rengimo komisija raportavo, kad jau turi balių surengus. Balius įvyks 25 d. rugsėjo ir visus narius kvietė į balių atsilankyti.

Ligonių lankytojų raportas priimtas. Iš raporto paaiškėjo, kad ligonių nebuvo.

Svarstant nepabaigtus reikalus, pirmininkas paklausė visus narius apie pildymą kortelių suteikimui papildomų žinių apie narius Centrui. Tame reikale buvo iškilęs neramumas. Pirmininkui patarus, visi apsirami no ir pirmininkas leido balsuoti. Visi vienbalsiai suriko kortelių nepildyti. Tai taip tas reikalas ir pasiliko.

Naujus reikalus svarstant — niekas nieko neturėjo, tik narė F. Bakšienė užmaldavo savo vyrą, kaipo sergantį. Susirinkimas tai pripažino ir fin. sekr., J. Svipas, paaiškino, kad užsimaldavimo blankos ligoniui priduotos.

Finansų sekretoriaus raportas skaitytas ir priimtas vienbalsiai.

Sekantis SLA. 192 kp. susirinkimas įvyks spalio 10 d., Slavokų svetainėje, paprastu laiku. Visi nariai malonėkite į tą susirinkimą atsilankyti ir užvilktas duokles užsimokėti, kad neliktumet suspenduoti.

J. Svipas,
SLA. 192 kp. sekr.

NEKROLOGIJA

HARTFORD, CONN.
A. a. Petras Slipka,
SLA. 124 Kp. Narys.

Rugsėjo 19 dienos ryte žiauri mirtis palaužė musų gerą narį, Petrą Slipką, kuris buvo 53 metų amžiaus ir pasimirė staiga savo namuose, kuomet truko gysla prie širdies.

Velionis buvo geras lietuvis ir yra daug pasidarbavęs ir del musų kuopos, nes dirbo daug: yra buvęs pirmininku, vice-pirmininku, organizatorium ir veikiančios komisijos nariu, kur daug pasidarbavo su kitais musų kuopos labui. Daugiau kai metai laiko jis buvo vice-pirmininku ir organizatorium, bet pagavus šaltį ir gripą pradėjo gesti jo plaučiai — jis turėjo važiuoti į ligoninę gydytis, o kiti turėjo užimti jo vietą. Pabuvęs keletą mėnesių ligoninėje ir kiek išgijęs — parėjo namo. Daktaras dar jam uždraudė, kad nedirbtų per kiek laiko. Jis, pisigydęs kiek, nórs nesijautė geriausiai — pasuktiniu laiku buvo išrinktas šeimininku Šv. Trejybės Vyrų Kliubo, kur dirbo sąžiningai iki pat mirties. Musų kuopoje jau negalėjo dirbti taip, kaip pirmiau dirbo, nes buvo užimtas kliube, bet visuomet kuo galėdamas pagelbėjo.

Jis gražiai sugyveno su savo žmona ir gražiai išauklėjo vieną dukterį, Oną, kuri yra pavyzdinga mergaitė ir kitoms lietuvaitėms. Apie du metai atgal ji išlaimėjo Hartforde iš visų pradinių mokyklų pirmą prizą „spelinime" (slebizavime). Paskiau ją nusiuntė net į Washington, D. C. atstovauti Hartfordą visos Amerikos konteste, kuris įvyks kitais metais Washingtone.

Velionis buvo pašarvotas name, 248 Lawrence St. Nors jis ir nebuvo labai turtingas, bet draugų turėjo daug, nes mokėjo sugyventi su visais ir su senais ir jaunais, taipgi ir su visokių pažiurų žmonėmis. Todel ir šermenyse dalyvavo daug žmonių. Karstas buvo paskendęs gėlėse. Žmonių buvo užsikimšę per visą laiką, kurie atėjo atsisveikinti paskutinį kartą su taip mylimu draugu. Hartfordo lietuviai, kurie pažįsta a. a. Slipką, dabar liudi jo.

Velionis neprigulėjo prie kitų organizacijų, tik prie SLA. 124 kuopos ir Šv. Trejybės Vyrų Kliubo, todel SLA. 124 kp. suteikė paskutinį patarnavimą, paskirdama grabnešius, kuriais buvo: J. Grigaliunas, A. Kaunietis, J. Vismantas, J. Bernotas ir P. Mikalauskas. (Neteko sužinoti, kas dar vienu grab nešiu buvo.)

Graborium buvo p. Venskunas iš Hartford, Conn.

Velionis, gražaus burelio draugų lydimas, likosi palaidotas rugsėjo 22 d. iš šv. Trejybės lietuvių bažnyčios Šv. Benedikto kapinėse. Daugumas Hartfordo lietuvių dar ilgai nepamirš jo, kaipo malonaus žmogaus ir gero lietuvio.

Velionis nuliudime paliko savo žmoną, Marcelę, dukterį, Oną, ir posunį, Antaną; taipgi vieną seserį ir kitus gimines.

SLA. 124 kp. valdyba ir visi nariai reiškia giliausią užuojautą jo žmonai Marcelei, dukteriai Onai, Antanui ir kitiems giminėms. O tau, brangus drauge, lai buna lengva ilsėtis Dėdės Samo žemelėje ramiai.

Al. Sabeika.

PATERSON, N. J.
A. a. Izidorius Navickas,
SLA. 101 Kuopos Narys.

SLA. 101 kuopa neteko vieno savo veikėjo, šios kuopos tvėrėjo ir pirmininko ir musų organizacijos nuoširdaus darbuotojo — netikėtai numirė 101 kp. pirmininkas, Izidorius Navickas. Birželio 27 d. savo namuose paslydo nuo laiptų ir skaudžiai užsigavo galvą, kad ant vietos liko be sąmonės. Tuoj pašaukus gydytoją — tapo nuvežtas į ligonbutį ir, nepaisant visų pastangų šeimynos ir geriausių daktarų, kad išgelbėti velionio gyvastį, daugiau neatsigavo ir po sunkios galvoj operacijos birželio 29 d. ryte numirė.

A. a. Navickas paliko dideliame nuliudime savo gražią, jau išaklėtą, šeimą — moterį, 3 dukteris ir du sunus; taipgi paliko vieną seserį Domicelę Obelevičienę, gyvenančią Patersan, N. J. ir brolį Antaną Lietuvoje.

Palaidotas rugsėjo 2 d. su bažnytinėmis apeigomis katalikų Holy Sepulcmre kapinėse, Totowa, N. J.

Velionis Iz. Navickas prie S. L. A. prigulėjo nuo rugs. 4 d., 1904 m. ir buvo vienas SLA. 101 kp. tvėrėjų ir daug dirbęs del šios kuopos ir visos organizacijos labo. Dalyvavo SLA. seimuose ir visuomet pilnai ir su pasišventimu gynė jos reikalus nuo pat susitvėrimo 101 kuopos. Sekretoriavo kuopai per daugelį metų, vesdamas abudu skyrius — finansų ir užrašų raštininko, kuo nuo SLA. 101 kp. užsipelnė gražią dovaną, auksinį $10.00. O jam pasimirus, SLA. 101 kuopos nariai stengėsi atlankyti savo draugo ir kuopos buvusio pirmininko lavoną, o paskutiniam jo atsisveikinimui nupirko gražų gyvų gėlių vainiką.

Velionis Navickas, apart S. L. A. taipgi prigulėjo ir prie L. U. N. P. Kliubo ir buvo vienas iš jo tvėrėjų, kuris jau gyvuoja apie 27 metai. Minėtas kliubas taipgi rupinasi mirusių narių palaidojimu, netik apmokant pašelpą ir pomirtinę, bet atsitikus nelaimei suteikia grabnešius, budėtojus ir tt. Taipgi velionis Navickas, budamas geru lietuviu, tautiško nusistatymo prigulėjo ir prie Tautinės Sandaros, už tai ir turėjo daugelį draugų ir su visais gražiai sugyvendavo, ką liudijo ir velionio laidotuvės ir daugybės gražių-brangių gyvų gėlių vainikų bei daugelis automobilių velionio laidotuvėse.

Taigi yra ir kitiems Patersono lietuviams pavyzdis, kad labai verta priguleti prie tokių draugijų, kaip a. a. Iz. Navickas prigulėjo. Susivienijime velionis prigulėjo tik apsaugos skyriuje, nes sakydavo, kad nenori niekad sirgti, tai ir pašelpos nenori, ką ir padarė.

Velionis Iz. Navickas yra gimęs Lietuvoje, rugpiučio 29 d., 1874 m., Pievelių kaime, Rumšiškių parapijoje, Kauno apskr.

Vel. Navickas per daugelį metų darbavosi SLA. 101 kuopos labui, buvo kiek laiko pasitraukęs iš valdybos pasilsėti, bet pabaigoje praeitų metų vėl buvo išrinktas šiems metams pirmininku, ką ir tarnavo iki pat mirties. Gaila netekus draugo ir seno veikėjo, bet velionio darbai ilgai pasiliks su mumis, kol motina žemelė mus visus priglaus.

Lai buna Tau, mielas drauge, lengva amžinai ilsėtis šaltoje šios šalies žemelėje.

J. A. Simon-Simanavičius,
SLA. 101 kp. pirmininkas.

SLA. Jubiliejinis Albumas
Visuomet Bus Papuošalu Kiekvieno Kulturingo Lietuvio Namų

SLA. VEIKĖJŲ NUOMONĖS APIE ALBUMĄ

Šioje vietoje jau minėjome, kad visa eilė SLA. veikėjų pareiškė savo nuomones apie SLA. Auksinio Jubiliejaus Albumą. Jų nuomonės įdomios, nes parodo, kaip SLA. veikėjai įvertina šį kulturinį Susivienijimo žygį.

JONAS BURDULIS, SLA. 1 kuopos veikėjas iš Kingston, Pa., rašo: „Pamatęs SLA. Jubiliejinį Albumą noriu jums pasakyti, kad nesigailiu pasidarbavęs Albumo išleidimo parėmimui. Gailiuosi tik tiek, kad negalėjau daugiau pasidarbuoti musų kolonijoje šiam svarbiam kulturiniam užmanymui. Ištikro, yra kuo pasigėrėti ir pasididžiuoti prieš musų vaikus, kad musų organizacija pajėgia jau net tokius didelius darbus atlikti. Kurie tėvai nori savo suaugusius ir mokslus išėjusius vaikus pritraukti prie SLA. ir prie lietuviško veikimo, tai lengviausiai tą pasieks nusipirkdami šį SLA. Albumą ir parodydami jį savo vaikams. Kiekvienas inteligentiškas jaunuolis supras, kad jų tėvų sukurta ir išugdyta organizacija — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje — suteikia kiekvienam lietuviui garbę buti jo nariu. Kiekvienas pripažins, kad tik kulturinga ir tvirta organizacija tegali šitokį leidinį, kaip SLA. Albumas, Amerikos lietuvių išeivijai duoti. Taigi S. L. A. Albumas bus piukiausiu organizatorium pritraukimui jaunimo prie SLA., jei tik S. L. A. nariai ir veikėjai pasistengs šį Albumą parodyti savo vaikams ir aplamai musų jaunimui".

J. ir G. MITKAI, SLA. veikėjai iš So. Milwaukee, Wis., pareiškia: „SLA. Jubiliejaus Komisija, išleisdama SLA. Auksinio Jubiliejaus Albumą, atliko labai svarbų kulturinį darbą netik Susivienijimo, bet ir visos Amerikos lietuvių išeivijos labui. Širdingai dėkojame Tamstoms už pasišventimą ir pasidarbavimą išleidimui šio istorinio leidinio. Dideliu įdomumu peržiurėjome Albumą ir suradome gerb. SLA. veikėjų įvairiausius atvaizdus ir istoriškus aprašymus apie musų organizaciją ir jos veikimą per pastarųjų 50 metų laikotarpį. Didžiai branginame SLA. istorinį Albumą, nes tai yra vienas gražiausių kurinių lietuvių gyvenime, kuris atvaizduoja svarbiausį visuomeninio ir tautinio darbo 50 metų laikotarpį. Šis Albumas pasiliks per ilgus metus atminčiai netik SLA. nariams, bet ir visiems lietuviams, kuris garsins Amerikos lietuvių pastangas ir darbus, atliktus lietuvių tautos naudai ir garbei. Mums yra malonumas ir garbė turėti savo namuose SLA. Jubiliejinį Albumą".

JUOZAS AMBROSE, ilgametis SLA. veikėjas iš Detroit, Mich., rašo sekamai: „Nors ilgai reikėjo laukti SLA. Auksinio Jubiliejaus Albumo, bet už tai sulaukėme puikaus Albumo. Dideilu įdomumu peržiurėjau Albumą net kelis kartus ir turiu pasakyti, kad man labai patinka visa Albumo tvarka ir atspausdinimas. Vadinasi, turime didelės lietuvių šeimos atvaizdų Albumą. Rodos net jaukiau pasidaro šioje svetimoje padangėje gyventi, kuomet matai tokį gražų burį savo tautiečių viešuoju musų gyvenimu besirupinančių. Daktarai, advokatai, rašytojai, visuomenininai ir kitų rųšių profesionalai bei veikėjai, pagaliau, ir biznieriai ir visų atvaizdai tvarkingai sudėti, gražiai aspausdinti. Taigi aš nuo savęs siunčiu nuoširdų ačiu visai Albumo komisijai, o ypatingai jo redaktoriui už rupestį ir pastangas taip puikiai Albumą išleisti. Didelį, gražų ir istoriniai svarbų darbą atlikote. Todel linkiu, kad visi SLA. nariai ir visi Amerikos lietuviai šio Albumo reikšmę tinkamai suprastų. Lai nelieka nei vienų kulturingo lietuvio namų, kurie neturėtų S. L. A. Jubiliejinio Albumo. Ypatingai privalėtų savo namus Albumu papuošti tie lietuviai, kurie turi suaugusius ir priaugančius vaikus ir nori, kad jų vaikai nenutoltų nuo lietuvybės. SLA. Albumas šiuo žvilgsniu labai daug patarnaus Amerikos lietuviams".

ŽODŽIAI IR DARBAI

Gražu ir malonu, kuomet S. L. A. veikėjai šitaip įvertina savo organizacijos kulturinį darbą. Bet bus dar gražiau ir svarbiau, kuomet jie savo gražius žodžius parems energingu darbu, kad tie jų linkėjimai pilnai išsipildytų, kad kiekvieno kulturingo lietuvio namai butų papuošti SLA. Auksinio Jubiliejaus Aubumu.

Žinoma, esame labai dėkingi SLA. veikėjams už gražų įvertinimą SLA. Albumo. Bet busime jiems dar daugiau dėkingi, jei gerb. veikėjai pasistengs pasidarbuoti Albumo išplatinimui visuomenėje. Kiekvienas žmogus turi draugų ir pažįstamų ir todel lengvai galėtų bent kelis Albumo egzemplioriu par duoti. Juo labiau kiekvienas veikėjas turėtų pasirupinti, kad SLA. kuopa, prie kurios jis priguli, imtųsi Albumą pardavoti. Kuomet SLA. kuopos turės Albumų pardavimui, tai ir pavieniams veikėjams bus patogiau tuo reikalu darbuotis. Visuomet turės po ranka pakankamai Albumų, kuomet pasitaiko proga vieną kitą egzemplioriu parduoti.

Todel gerb. SLA. veikėjai, savo gražius ir reikšmingus žodžius bei piukius linkėjimus Albumo išsiplaitnimui, neatidėliojont paremkime energingu darbu. Tik tuomet SLA. Jubiliejinis Albumas pasieks tą tikslą, kuriam jis išleistas, kuomet neliks nei vieno neparduoto Albubmo egzemplioriaus. Tik tuomet galėsime pasakyti, kad Susivienijimas atliko svarbų kulturinį darbą su Albumo išleidimu, kuomet šį darbą galutinai baigsime, kuomet SLA. Centre neliks nei vieno Albumo.

NEPAJUDINAMI SFINKSAI.

Kuomet jautresnieji SLA. veikėjai gėrisi SLA. Auksinio Jubiliejaus Albumu ir linki, kad jis papuoštų kiekvieno kulturingo lietuvio namus, tai kita dalis veikėjų, tarsi nepajudinami Egipto sfinksai, jokio dėmesio į šį kulturingą Susivienijimo darbą nekreipia. Ypatingai reikia stebėtis tais S. L. A. veikėjais, kurių atvaizdai Albume telpa ir kuriems Albumo redaktorius apie tai pranešė, prašydamas bent prenumeratą užsimokėti, vienok jie nepasistengė iki šiol Albumo nusipirkti. Nejaugi tie vaikėjai skaito save peraugštomis asmenybėmis, kad prisidėti prie šio kulturinio Susivienijimo darbo, kad SLA. Albumas yra permenkas jų didenybei dalykas.

Juk reikia žinoti, kad tie visi veikėjai stovi ar seniau stovėjo pirmose Susivienijimo valdymo eilėse, taigi ne eiliniai veikėjai. Vienok jie nemato reikalo susidomėti šiuo svarbiu kulturiniu Susivienijimo darbu. Jau kas kas, bet tie veikėjai turėtų skaityti bent savo pareiga nusipirkti Albumą, kuomet jie pagerbti ir be jų žinios atvaizdas Albume įdėtas. Kodel jie iki šiol pasiliko taip pasyvus šiuo reikalu, tai sunku išaiškinti.

SKAITYKITE KNYGĄ EKSKURSIJA LIETUVON

Parašė A. A. SACKS

Knyga parašyta anglų kalba, todel Amerikoje gimęs-augęs jaunimas turėtų šią knygą įsigyti ir susipažinti su Lietuvos bukle.

Kaina $3.00

Savaitės Pabaigos Įvykių Įspudžiai

Rudeninis sezonas jau čia, tai visuomeninės veiklos pradžia. Tad noroms nenoroms savaimi žmogus vidujinio jausmo skatinamas daugiau veikti kulturinių bei tautinių darbų srity rudenio ir žiemos sezonais. Tiesa, darbštus visuomenininkas sunkiai dirba ištisus metus, dažniausiai be jokio pasilsio, be jokių atostogų, už tad maža turime visuomenininkų virš 60 metų amžiaus. Kad ir dažnai girdime visokių nepasitenkinimų iš musų visuomeninio veikimo, bet vis tik reikia pripažinti, kad musų tauta, nors ir nedidelė, bet judri ir veikli.

Kompozitoriaus Žilevičiaus Darbuotė.

Man teko pirmos rudeninio sezono savaitės užbaigą praleisti New Jersey lietuvių kolonijose. Rugsėjo 16 d., taigi šeštadienio popietį praleidau gerb. komp. J. Žilevičiaus ir jo šeimos tarpe. Tai buvo pirma proga man pamatyti komp. Žilevičiaus renkamą medžiagą „Amerikos Lietuviai Muzikos Garsuose" istoriniam veikalui. Pasirodo, kad lietuvių muzikos veiklą buvo aprašoma įvairiose kalbose nuo 1547 metų.

Vien apžvalga Amerikos lietuvių muzikalės veiklos sudarė 94 puslapius „Naujoji Ramovė" žurnale. Gerb. Žilevičiaus rinkiny yra apie 500 originalių muzikos veikalų, išleistų Amerikoje.

Šį sunkų darbą p. Žilevičius tęsia jau virš septynis metus. Kad viską pilnai aprašyti, tektų kasdien parašyti po straipsnį per porą metų. Tai yra atliktas darbas, kurio žodžiais negalima nupasakoti, reikia jį pamatyti. Jo rinkiniai iš Amerikos lietuvių muzikos veiklos yra tikrai kolosalis kulturinis turtas. Laimė dar, kad atsirado vienas tikras muzikos žinovas, kuris įvertina Amerikos lietuvių muzikų darbuotę.

Dar truksta nekurių musų chorų, solistų, benistų ir chorvedžių bei benų dirigentų atvaizdų. Todel prašomi menininkai ir visuomenininkai peržvelgti savo archyvus, gal juose randasi reikalingos medžiagos šiam svarbiam darbui. Kas turi muzikos srity veikimo atvaizdų, programų, komp. Petrausko, Eremino ir kitų senesniųjų muzikų laiškų bei kitokios medžiagos Amerikos lietuvių istorijai, prašomi pasiųsti gerb. J. Žilevičiui sekamu adresu: 166 Park Pl., Elizabeth, N. J. Tas labai pagreitintų pradėtą darbą baigti ir susidarytų pilnesnis istorinis rinkinys, nes visa surinkta medžiaga bus tinkamai sutvarkyta ir pervežta į Lietuvos muziejų, kaipo dokumentas iš Amerikos lietuvių muzikalės veiklos. Tuo budu bus palikta medžiaga ir ateities muzikams įvertinti Amerikos lietuvių išeivijos pastangas ir pasirįžimą palaikyti ir musų tautą šalimais kitų tautų kulturos.

Parengimas ir Naujos Pažintys.

Vakare nuvykome į p. J. Valaičio vedamos radio valandos koncertą, kuris įvyko Elizabeth, Lietuvių Salėje. Programe dalyvavo: p-lė Sadauskaitė — sopranas, ukrainietis smuikininkas Vribickas ir pianistas Šildauskas. Koncerto programu publika buvo patenkinta. Ypatingai geras p. Šidlauskas kaipo pianistas. Jo piršų miklumas ir muzikalis temperamentas publikai parodė jį geru pianistu.

Po koncertui truputį paviešėjom pas visuomenininką Elizabetho biznierių p. Budreckį. Biznio vieta puikiai, moderniškai įrengta, o p. Budreckio draugiškumas yra visiems šios apylinkės lietuviams gerai žinomas. Smagu pažymėti ir tas, kad abu ponai Budreckiai yra SLA. nariai.

Nakvojau pas SLA. veikėją, ponią Strupienę, Newark, N. J. Ponia Strurpienė yra labai maloni asmenybė, gražiai auklėja sunų ir dukrelę ir kadangi yra našlė, tai visą šeimos auklėjimą neša savo pečiais ir pragyvenimą užsidirba kaipo siuvėja. Taipgi ponia Strupienė yra Newarko Moterų Kliubo pirmininkė.

Antrytojaus sekmadienis — SLA. 5-to apskričio pikniko diena. Rytas miglotas ir lietingas sukėlė didelį nusivylimą. Mudvi su ponia Strupiene per lietų einame aplankyti jos sesę, ponią Lazdynienę, pas kurią apsigyvenus nesenai iš Europos atvykusi p-lė Žukauskaitė — lyriško-kolaraturo balso dainininkė. Ponios Lazdynienės malonus vaišingumas suartino glaudžiai su p-le Žukauskaite, kuri yra simpatinga ir labai maloni asmenybė. Jos pirmutinis koncertas Amerikoje įvyksta spalio 10 d., Newarke, N. J.

Mums bekalbant apie dainas ir oras pradėjo blaivintis ir neužilgo nušvito skaisti saulutė. Apsidžiaugėme ir skubiai rengiamės į SLA. 5-to apskričio pikniką (p-lė Žukauskaitė — į dainų repeticiją). Netikėtai atvyksta ir ponia Liutienė ir prisideda prie musų kompanijos.

SLA. 5-to Apskričio Piknike.

Atvykę į Liberty Parką, Hillside, N. J. jau ištolo matome busą iš Paterson, N. J., kuriuo skaitlingas burys patersoniečių atvyko į SLA. 5-to apskričio pikniką. Piknike radome nemaža vietinių lietuvių ir gerą burį brooklyniečių. Neužilgo atvyksta SLA. Sekretorius Dr. M. J. Vinikas su „Tėvynės" redaktorium Vitaičiu. Nors saulutė šviečia, bet oras gana vėsus, tad ponai Kralikauskai ir Ambrazevičiai išvyksta anksčiau namo.

Apie 7 val. vakare, apskričio pirm. A. S. Trečiokas pradeda kalbų ir dainų programą, na, ir žinoma, pradeda su skaitlingiausiai piknike dalyvaujančia kolonija — Patersonu. Kalba patersonietis, SLA. 101 kp. korespondentas p. Treinis, SLA. veteranas p. Strimaitis, SLA. Sekretorius Dr. M. J. Vinikas, „Tėvynės" redaktorius S. E. Vitaitis ir Patersono kuopos pirm. p. Simanavičius. Tarpe kalbų dainavo Z. Vitaitienė solo ir bendrai su publika. Po visų kalbų ir dainų, atsilankiusieji bendrai šoko lietuviškus šokius ir įvairius valcus.

Nors ši vieta piknikams patogi, bet salė gana ankšta. Parko savininkas, p. Laševičius, kuris yra draugiškas dzukas ir savo dzukiškumu didžiuojasi, paaiškino, kad jis planuoja pastatyti tinkamą šokiams salę. Tuomet pasitaikius panašiam orui, kuomet lauke pervėsu, kad butų galima liuosai linksmintis salėje.

Kuomet pikniko rengimo komisijos nariai pabaigė savo darbą su pikniku, ponai Petruliai iš No. Arlington, N. J., pasikvietė į savo svetingus namus porą pilnų automobilių svečių. Tuojau paaiškėjo, kad tai yra p. Prano Petrulio gimtadienis, o ponios Petrulienės gimtadienis buvo tik 13 dienų pirmiau. Taip sakant, įvyko trejopa selebracija: abiejų malonių šeimininkų gimtadienių atžymėjimas ir lyg įkurtuvės jų gražios ir jaukios rezidencijos, kurioje nesenai ponai Petruliai apsigyveno.

SLA. 5-to apskričio piknike malonu buvo susitikti ir susipažinti su jaunais profesionalais, butent broliais, inž. Vaclavu ir daktaru Vikt. Kavaliauskais. Malonus, inteligentiški lietuviškos dvasios jaunuoliai. Dr. V. Kavaliauskas neužilgo atidarys ofisą medicinos praktikai Newarke.

Taip praleistas pirmas rudeninis „week-end." Z. V.

Lietuvos ir Amerikos Prekyba

Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų prekyba šiais metais žymiai padidėjo ir pasiekė, už 7 mėnesius (sausio-liepos) 8,013,500 litų; per tą patį laiką praeitais metais ji siekė 5,160,100 litų, o 1935 metais — 4,153,400 litų. Ekonominei buklei pagerėjus, Lietuvoje ir plečiantis ten pramonei — Lietuva pirko Jungt. Valstijose savo tekstilės pramonei medvilnės už 599,900 litų vieton 314,700 lit. praeitais metais, ir pirmą kartą verpalų ir siulų už 121,000 litų, ko pirmiau čia nepirkdavo. Užpirkimas tabako lapų savo cigaretų fabrikams žymiai padidėjo ir pasiekė 255,000 litų vieton 106,400 litų praeitais metais ir 73,500 litų 1935 metais.

Be to, kaip žinome, nuo gegužio mėn. 1 d. Lietuva žymiai sumažino muitą automobiliams, sąryšy su tuo žymiai pakilo automobilių įvežimas iš Jungt. Amerikos Valstijų į Lietuvą buvo jų įvežta už 356,500 litų, vieton 83,600 litų praeitais metais. Čia reikia pažymėti, kad Lietuvoje plečiasi karosserie statyba, ji perka šassi ir pati stato automobilius bei autobusus.

Viena šaka traukia su savim kitas — automobilių ir šiaip mašinų padidėjimas iššaukė tepalo ir kuro sunaudojimą; benziną ir žibalą Lietuva gauna iš Sov. Rusijos bei Anglijos, užtat Jungt. Am. Valst. buvo užpirkta daugiau tepalo — aliejaus, butent už 251,900 litų vieton 98,500 praeitais metais.

Be nurodytų dalykų Lietuva pirko dar vaisių už 251,900 litų, fosforo trąšų už 197,500 litų, įvairių motorų ir mašinų už 160,100 litų, dažų už 102,700 ir chemikalų už 101,000 litų. Viso Lietuva šiais metais per 7 mėnesius pirko už 3,961,700 litų vieton 2,333,100 litų praeitais metais arba už 1,628,600 daugiau.

Lietuvos išvežimas į Jungt. Am. Valstijas šiais metais per 7 mėnesius pasiekė 4,051,800, tai yra 1,224,800 litų daugiau, negu praeitais metais. Jis butų žymiai didesnis, jei ne nuolatinis augimas frachto per vandenyną. Tokioms aplinkybėms esant, Lietuva gauna už savo prekes geresnes kainas kitose artimesnėse šalyse, o visgi, bendram Lietuvos eksportui kįlant, nuošimtis, kurį sudaro J. Am. Valst. prekyba su Lietuva, ir auga. Eksportas į Jungt. Amerikos Valst. 1935 metais sudarė 2.39 nuoš., 1936 m. — 2.63 nuoš., o šiais metais jau siekė 3.68 nuoš. viso Lietuvos eksporto.

Importas iš J. A. Valst. 1935 metais buvo 2.95 nuoš., 1936 m. — 2.84 nuoš., o šiais metais jau 3.52 nuoš.

Tai vis džiuginanti rezultatai, nes drauge su ekonominiais reikalais auga ir politinis svoris.

J. Budrys,
Liet. Generalinis Konsulas.

Skandalas Slovakų Susivienijime

Slovakų Susivienijimo Viršininkams Teismas Priteisė $213,135 Grąžinti Organizacijai Išeikvoto Turto.

PITTSBURGH, PA. — Rugsėjo 13, teisėjo Marshall kambary pasibaigė nagrinėjimas Slovakų Susivienijimo, arba kaip angliškai kad vadinasi The National Slovak Society of America viršininkų byla, kurioje buvo teisiamas organizacijos prezidentas George Tamasčik, sekretorius John A. Gallo ir buvęs iždininkas Anton S. Rodak del netikslaus investmento organizacijos turto į visokias nuosavybes (real estate).

Teisėjas Marshall išnešė nuosprendį, kad viršminėti organizacijos viršininkai turi grąžinti organizacijai $213,135, kartu į viršminėtą sumą įskaitant ir $53,500 nuošimčių, pradedant nuo 1931 metų. Teismo išlaidas turės apmokėti atskirai po lygią dalį visi kaltais atrasti organizacijos viršininkai.

Slovakų Susivienijimas turi 60.000 narių ir šios organizacijos kuopos randasi Jungt. Amerikos Valstijose ir Kanadoje.

Tame organizacijos turto eikvojimo skandale buvo sučiupti netik viršminėti organizacijos viršininkai, bet ir vyskupas Torok, kuris žymiausią rolę lošė daryme „šiaudinių" transakcijų ir daugiausiai pasipelnė. Bet vyskupas Torok pirm teismo pasiskubino susitaikyti su organizacija, gražino jai $25,000 ir tokiu budu išsisuko nuo atstakomybės teisme.

Tačiau teisme paaiškėjo, kad vyskupas Torok yra nepaprastas žmogus — jisai savu laiku yra buvęs Vengrijos kariuomenės kapitonas, paskui kariuomenės kapelionas, o vėliausiu laiku — Vengrijos politiniu nelaisviu. O dabartiniu laiku vyskupas Torok yra slovakų tautinė garsenybė ir yra pakeltas net misijos vyskupu.

Teisėjas, Marshall, savo pareiškime (opinion), kuri susideda iš 60 puslapių, sako, kad vien tik vyskupas Torok pasipelnė daugiau kaip $100,000 iš nousavybių transakcijų. Teisėjas savo pareiškime nurodo kaipo faktą, kaip tos „šiaudinės" transakcijos buvo daromos organizacijos viršininkų suvažiavime, dalyvaujant vyskupui Torok, kuomet suvažiavimas buvo laikomas Pocono kalnuose, Pa. valstijoj, vasariniame resorte rugpiučio 20 d., 1931 m.

Teisėjas, Marshall, sako: „Nėra patenkinančio išaiškinimo del minėto organizacijos viršininkų suvažiavimo ir išrodo, kad suvažiavimo dalyviai turėjo vienatinį tikslą, kad daugiau pasinaudoti iš organizacijos iždo".

Teisėjas savo atradimuose nurodo kaipo faktus, kaip vyskupas Torok pelnėsi iš daromų transakcijų. Vien tik iš vienos Wylie Ave. nuosavybės vyskupas Torok pasipelnė $47,800: kuomet organizacija pirko tą nuosavybę, Pittsburgho miesto buvo apkainuota tik $146,000, o užmokėta $240,000. Reiškia, $94,000 daugiau, negu nuosavybė buvo verta. (Miestui mokesčių mokėjimo tikslu nuosavybės įkainavimas nevisuomet nustato tikrąją nuosavybės vertę. **Red.)**

Teisėjo buvo nurodyta ir daugiau panašių transakcijų, kur apkaltinti organizacijos viršininkai susitarę su vyskupu Torok dėjosi organizacijos iždo pinigus į savo kišenius.

Neteisingiems slovakų organizacijos viršininkams buvo reikalingas vyskupo autoritetas, kad geriau galėjus eikvoti organizacijos iždą. Matomai, kad ir vyskupas Torok buvo gana geras biznierius ir eile metų jiems gana gerai sekėsi, ir apie tai nė lapė nelojo. Bet kada dalykas atsidurė į teismą, tai visi pamatė, kad po didelio autoriteto priedanga slėpėsi didžiausios žulikystės.

S. Bakanas.

Lietuvos 6 Metų Pradžios Mokyklos

Prieš karą Lietuvoje buvo apie 500 mokyklų, o dabar jau yra apie 2,500 pradžios mokyklų. Taigi, dabar pradžios mokyklų yra 5 kartus daugiau, negu prieš karą buvo. Rusų laikais tiktai penktadalis mokyklinio amžiaus vaikų galėjo lankyti mokyklą, o dabar lanko mokyklas visi mokyklinio amžiaus vaikai ir mergatės. Be to, prieš karą buvo tiktai trijų skyrių mokyklos, o dabar jau įvedamos šešių skyrių mokyklos, kurios bus išeinamos per šešerius metus. Kai visur bus įvestos šešių skyrių mokyklos, tai pradžios mokslas Lietuvoje bus net dešimtį kartų platesnis, negu buvo rusų laikais, nes mokyklų bus penkis kartus daugiau ir jose bus mokoma dvigubai daugiau, negu buvusioje rusų mokykloje. Anksčiau buvo sunku įvesti visuotinąjį privalomąjį mokslą, o dabar yra kliučių sparčiau pertvarkyti mokyklas iš keturių skyrių į šešių skyrių, nes vis labai truksta mokykloms patalpų.

Tuojau po karo patalpų buvo visai mažai. Naujoms mokykloms namams statyti truko lėšų, o žmonės veržėsi į mokslą. Tai skubiai buvo atidaromos mokyklos geresniuose ukininkų namuose. Suprantama, retai kur pasitaikydavo ukininkų namų, visai tinkamų mokykloms. Todel dauguma mokyklų skurdo, dar daugelis ir dabar tebeskursta ankštose, žemose, troškiose patalpose. Valdžia, savivaldybės ir patys ukininkai deda pastangas mokykloms namų statybą pagreitinti. Bet čia labai didelis ir brangus darbas. Todel iki šiol tiktai apie du penktadaliai mokyklų turi nuosavas patalpas. Kitos vargsta nuomuojamose patalpose.

Dabar įvedus šešių metų pradžios mokslą, visu trečdaliu reikia daugiau ir vietos mokykloms. Mat, mokiniai, kurie lankė mokyklą ketverius metus, dabar turi ją lankyti šešerius metus. Be to, įvedant šešerių metų pradžios mokslą, reikia ir daugiau mokytojų. Todel tai jau jaučiamas ir mokytojų trukumas. Tai del šių priežasčių šešerių skyrių pradžios mokslas įvedamas palaipsniui. Visos mokyklos iš keturių skyrių bus pertvarkytos į šešių tik po penketos ar daugiau metų. Šiemet švietimo ministerija tik tai keliadešimtį mokyklų pertvarkė iš keturių skyrių į šešiaskyrines pradžios mokyklas.

Tsb.

APSUKRUS PIRKLYS.

PIRKĖJAS. — Tamsta man giri šią medžiagą, kad ji labai gera, o tuo tarpu prieš kelias minutes savo pažįstamam tą pačią medžiagą išpeikei.

PARDAVĖJAS. — Tai tiesa. Bet aš peikdamas savo pažįstamam, kaip tik norėjau šią medžiagą tamstai palaikyti.

SKAITYKITE KNYGĄ
GEOGRAFIJA
arba
Žemės Aprašymas
Puslapių ---- 467
Kaina ---- $3.00

— Patarkite savo draugams ir pažįstamiems prisirašyti prie Susivienijimo, nes tai yra didžiausia lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacija.

Kalėdinė
Ekskursija
Į LIETUVĄ
LAIVAI IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO:
EUROPA . . Lapkričio 27
NEW YORK . Gruodžio 2
HAMBURG . Gruodžio 9
EUROPA . . Gruodžio 16
Greiti traukiniai prie pat laivo EUROPA Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną. Patogus geležinkeliu susisiekimas iš Hamburgo.
Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

SLA. Jubiliejinės Pakabėlės

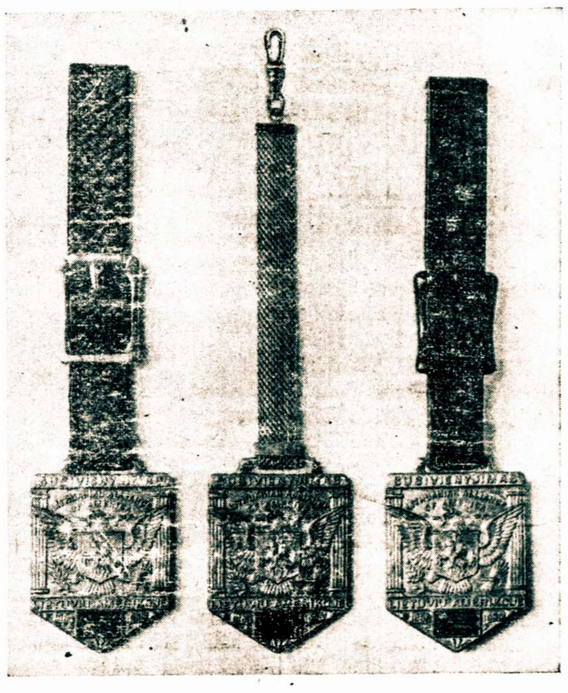

Šiame atvaizde matome SLA. 50 metų Auksinio Jubiliejaus atminčiai specialiai pagamintas pakabėles, kurios yra tinkamos dėvėti prie laikrodėlių.

Atvaizde matomos trys pakabėlės, kurių pirmutinė yra su juodos ir trečia su rudos odos dirželiais ir kurios parduodamos tik po 75 centus. Vidurinė pakabėlė yra su paauksuotu ratežėliu, kurios kaina $1.50.

Palyginamai šių pakabėlių nedidelį skaitlių turime pagaminę. Tad visi tie SLA. nariai, kurie Jubiliejaus atminčiai pakabėles norite įsigyti, tuojau užsisakykite ir sykiu su užsakymais prisiųskite pinigus, arba galite užsisakyti pas kuopos sekretorių, jam įduodami pinigus.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA,
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

Išnuomavimui
Du Augštai
Naujai ir Moderniškai Ištaisytame
Susivienijimo Name

Tinkami prekybos ir pramonės tikslams, butent: siuvykloms, raštinėms ir tt.

Antras augštas 50 pėdų pločio ir 100 pėdų ilgio.

Trečias augštas priešaky 50 pėdų pločio ir 50 pėdų ilgio, o užpakaly 25 pėdos pločio ir 50 pėdų ilgio.

Visi moderniški patogumai — žema renda.

Galite apžiurėti dienos metu, adresu:
193-197 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Kreipkitės prie savo agento arba prie
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5529

ĮVAIRIOS ŽINIOS

IŠ AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

SLA. SEKRETORIUS IŠVYKO Į CHICAGĄ

Rugsėjo 24 d. SLA. Sekretorius, Dr. M. J. Vinikas, išvyko į Chicagą SLA. investmentų reikalais. Tais pačiais reikalais pakely sustojo Pittsburghe Mellon National banke. Kaip jau žinoma, Dr. Vinikas yra Pildomosios Tarybos paskirtas investmentų komisijos nariu, kurios kiti du nariai, Iždin. K. P. Gugis ir Iždo Globėja E. Mikužiutė gyvena Chicagoje. Taipgi Chicagoje ir arti jos gyvena visi Finansų Komisijos nariai. Tokiu atvėju prisieina SLA. Sekretoriui laikas nuo laiko nuvykti į Chicagą organizacijos investmentų reikalais.

Rugsėjo 26 d. Dr. Vinikas rašo jau iš Chicagos ir tarpe kita ko praneša:

„Tai aš jau garsioje Chicagoje. Šiandien turėsiu progos dalyvauti SLA. 6-to apskričio suvažiavime. Ištikro, laimingai pataikiau atvykti į Chicagą, nes bus malonu susitikti ir Susiviejimo reikalais pasitarti su SLA. 6-to apskričio ir jo kuopų veikėjais."

NEW YORKO TELEFONO KOMPANIJOS PATARNAVIMAS.

Persikraustymo judėjimas New Yorko mieste visuomet pa didėja apie spalio 1 d., tačiau pagal New Yorko Telephone Kompanijos ankstyvus apskaitliavimus, šiemet persikraustymas bus truputį mažesnis, negu metai laiko atgal. Apskaitliavimai paremti jau žinomais ir numatomais perkėlimais telefono iš vieno adreso į kitą tarpe rugsėjo 15 d. ir spalio 15 d. Kompanija numato, kad perkėlimas telefonų visose penkiose miesto urėdijose (boroughs) sieks apie 18,150, kuomet 1936 m. tuo pačiu laiku buvo 19,988 telefonų perkėlimai.

Neskaitant perkėlimų iš vienos urėdijos į kitą numatomi telefono perkėlimai atskiromis urėdijomis bus sekamai: Manhattan 9,300; Brooklyn 3,900; Bronx 2,400; Queens 2,400; Sta ten Island 250. Tik pastarąjam New Yorko priemiesty persikraustymo judėjimas šiuo kartu išrodo bus didesnis, negu pe reitais metais.

Spalio 1 d. jau nuo senai skaitoma kaipo oficialė rudeninio persikraustymo diena ir visuomet esti didesnis persikraustymas, negu pavasarinis, kurio ofociale diena skaitoma gegužės 1 d.

AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO KOMITETO PADĖKA

Amerikos Lietuvių Sporto Komitetas šiuomi pareiškia nuoširdžiausią padėką visiems tiems, kurie šiam Komitetui gelbėjo surengime sporto pramogų ir priėmime Lietuvos sportininkų ir jų palydovų, Lietuvos seimo prezidiumo narių ir žurnalistų.

Ačiu laikraščiams: „Amerikai", „Amerikos Lietuviui", „Darbininkui", „Dirvai", „Garsui", „Jaunimui", „Lietuvių Žinioms", „Margučiui", „Sandarai", „Tėvynei", „Vienybei" ir „Vyčiui", kurie talpino šio Komiteto prisiųstus straipsnius ar b. garsino visas Komiteto rengiamas pramogas ir gražiai atpasakojo savo įspudžius.

Ačiu musų jaunuoliams korespondentams, kurie parašė labai gražių ir įdomių straipsnių apie reikšmę Lietuvos sportininkų atvykimo Amerikon tautybės ir lietuvybės atžvilgiu. Ačiu jaunuoliams sportininkams už dalyvavimą sporto rungtynėse su Lietuvos sportininkais. Ačiu visiems profesionalams ir pramonininkams, kurie nesigailėjo savo truso ir išlaidų Lietuvos svečių priėmimui ir jų pavaišinimui, o ypatingai už suteiktas dovanas Lietuvos sportininkams.

Ačiu visiems lietuviams, kurie įvertindami šitą istorišką įvykį, visose pramogose skaitlingai lankėsi ir tuomi didino pačios sporto šventės reikšmę.

Pagaliau, nuoširdžiai ačiu visiems tiems, kurie kuo nors prisidėjo savo darbu ar kitokiu patarnavimu šioje progoje.

AM. LIET. SPORTO KOM.,
2201 West Cermak Road,
Chicago, Illinois.

NUO REDAKCIJOS. — Kadangi komiteto padėkoje išvardinant smulkmeniškai asmenis, įstaigas, draugijas ir tt. susidarė labai ilgas rašinys, tai delei vietos stokos buvome priversti jį sutrumpinti. Palikdami tas dalis padėkos rašinio, kuriomis pareiškiama padėka visiems tuo reikalu pasidarbavusiems, manome pilnai patenkiname komiteto gerus norus padėkoti visiems savo bendradarbiams.

ŠIRVYDO BIOGRAFIJOS REIKALU

Laikas į ateitį eidamas prirengė gyvenimui naujus reikalus. Jeis reikia domėtis kaip ir praeity. Dažnai nauji reikalai rupinamasi apdirbti pirma, negu užbaigti senieji, jeigu senieji ir butų tokios pat svarbos ir, dažnai, net svarbesni. Delto, kad svarba visų musų gyvenime reikalų priklauso nuo to, kaip juos išsivaizduojame ir suprantame. Apleisti darbai ilgesniam laikui yra nustlebiami naujai atsiradusių ir jų užbaiga dažniausiai buna be tų pasekmių, kokiomis buvo norima baigti.

Jau daugiau metai laiko, kai tautinės minties veikėjai pradėjo rupintis išleisti velionio Širvydo biografiją. Su tuo darbu yra stengiamasi išleisti Amerikos lietuvių istoriją. Ypač norima aiškiau užakcentuoti Amerikos lietuvių gyvenime darbuotė tautinės srovės. Iki šiam laikui tas nebuvo padaryta. O mes žinome vieną, kad laikas dildo viską ir praslinkus keletui metų, tas darbas nuosekliai nebus galima atlikti.

Vasaros laiku šitas darbas buvo apleistas ir knygai prenumeratos apsistojo bei judėjimas pradėjo eiti lėtyn. Todel Širvydo Biografijai Leisti Komitetas atsišaukiame į veikėjus ir visuomenę pasirupinti šiais metais tą darbą baigti. Lietuvos veikėjai jau pilnai prisirengę tik laukia mųs Amerikos lietuvių. Už tai prašome veikėjus pasistengti paraginti visuomenę ir, be to, neatidėliojant patiems knygą prenumeruoti. Kas šiam tikslui skirs nemažiau vieną dolerį — gaus knygą, kuria vėliau už tą kainą nebus galima gauti. Todel jungkime jėgas ir darbą baigkime su tikslui atsakančiomis pasekmėmis.

Rudenio laikui atėjus, pirmu tiniai, knygai įsigyti prenumeratas pridavė šie:

Stasys Raila, So. Norwalk, Conn. — — — — — $1.00
Jurgis Žemaitis, Waterbury, Conn. — — — — 1.00
Petras Sagevičius, Bridgeport, Conn. — — — 1.00
Stasys Plaktonis, Brooklyn, N. Y. — — — — 1.00

Viso — $4.00

Širvydo Biografijos Kom.:
J. Sagys, pirm.,
P. Narvydas, iždin.
336 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

MINERSVILLE, PA.

Pirks „Butlegerių" Anglis.

Vienas anglių kasyklos savininkas sutiko pirkti nuo „butlegerių" anglis, kurias ant jo žemės kasa. Už trijų tonų „liodą" nevalytos anglies mokės $6.00 ir pati anglis atsiims. Taipgi kompanija „butlegeriams" pristatys medžius ir kitokią medžiagą bei duos užveizdą apžiurėti „butlegerių" darbus kad viskas eitų tvarkoje. Pagaliau, mokės „butlegeriam" nelaimės ištiktiems pašelpą ir „compensation", o „butlegeriai" turės iš kompanijos pirkti šaudomą medžiagą. Toliau, tėvas su sunum negalės drauge dirbti, nes tas priešinga angliakasių įstatymams.

Uždarė Angliakasyklą.

Labai nesmagi naujiena, kad Gilbertone uždarė anglių kasyklą ir paleido septynis šimtus darbininkų. Rugsėjo 21 d. ryte, kuomet darbininkai suvažiavo dirbti, tai valdžios inspektorius prikalė notą-pasargą, kad jei kas eis dirbti, tai savo rizika ir nelaimėje už jį niekas neatsako. Mat, augščiau kalne palei Frockville yra kita anglių kasykla, kurią trys savaitės atgal užsėmė vanduo ir dabar yra pilna vandens. O tas vanduo labai arti Gilbertono kasyklos ir bile kada gali prasiveržti į pastarąją kasyklą.

Darbininkai neėmė rizikos net savo inrankius išsiimti iš kasyklos. Bet unijos komitetas su darbdaviais sutiko, kad kompanija bus atsakominga už inrankius.

Jeigu valdžia prisidės prie augščiau minėtoj kasykloj vandens išsėmimo, tai Gilbertono kasyklos ir vėl tuoj pradės dirbti. **A. J. B.**

DETROIT, MICH.

Atgaivinta TMD. Kuopa.

Atgaivinta Tėvynės Mylėtojų Draugijos 68 kuopa stiprėja ir auga nariais. Susirinkimai laikomi kas antras sekmadienis kiekvieno mėnesio 10 val. ryte. Pereitame susirinkime įsirašė du nauji nariai: Antanas Kudžius ir Kastantas Tauras.

Kadangi pereitas TMD. seimas nutarė išdalinti nariams seniau išleistas TMD. knygas, tai dabar yra geriausia proga kiekvienam lietuviui įsigyti knygų sekamu budu: pirmiausia reikia prisirašyti prie T. M. D. ir užsimokėti $1.00 metinės mokesties (jokio įstojimo nėra). Už įmokėtą $1.00 narys galės pasirinkti vieną iš šių knygų: „Lietuvos Istorija", ar „Baudžiava". Apart to, kiek vienas gali pasirinkti iš T. M. D. knygyno seniau išleistų knygų dviejų dolerių vrtės visai už dyką, kaipo dovaną. Reiškia, narys įstodamas į kulturos bei apšvietos draugiją, užsimokėdamas $1.00, gauna knygų vertės $3.00.

Dr. J. Šliupui išvykstant į Lietuvą, T. M. D. nupirko jo knygyną, kuriame dar randasi ir velionio kun. V. Dembskio raštų. Čia yra gera proga del tų narių, kurie yra perskaitę visas T. M. D. knygas, nes jie gali imti dviejų dolerių vertės knygų iš Dr. Šliupo ar kun. V. Dembskio raštų.

Kadangi siaučiant depresijai ir del kitokių aplinkybių daug narių apleido T. M. D., tai dabar prie šios progos kiekvienam galima sugrįžti prie T. M. D., užsimokant $1.00 ir vėl tampant pilnu nariu su teise gauti knygų $3.00 vertės.

Sekantis T. M. D. susirinkimas įvyks spalio 10 d., 10 val. ryte, po numeriu 4689 Brandon Ave. Dar kartą patariu kiekvienam mylinčiam skaityti knygas, pasinaudoti šia proga, prisirašant prie T. M. D.

J. Overaitis,
TMD. 68 kp. nut. rašt.

CHICAGO, ILL.

Art. Rakauskaitė Koncertas, Arbatėlė ir Koncerto Pradžia Konsulate.

Lietuvos Operos artistė, Marijona Rakauskaitė, atvyko į Ameriką trupam laikui ir yra pasirįžusi duoti keletą koncertų didesnėse lietuvių kolonijose. Kandangi ji yra Chicagoje gimusi ir augusi, tai ir koncertus pradeda iš Chicagos.

Koncertų pradžia užsimezgė Lietuvos konsulate. Rugsėjo 10 d. Konsulas p. Daužvardis sušaukė menininkų ir meno mėgėjų burelį pasitarti viešnios koncerto reikalu. Pasitarime dalyvavo: art. Rakauskaitė, konsulas Daužvardis ir žmona, Dr. Šliakienė, muz. Pocius, Vanagaitis, Bijanskas ir Steponavičius; redaktoriai: „Draugo" — Šimučio atstovas Pocius, „Sandaros" — Vaidyla, „Naujienų" — Vaivada, „Jaunimo" — Poška, „Margučio" — Vanagaitis, adv. Savickas; vaistininkas ir importeris Rakštis, Domestic Relations Teismo, Social Sesrvice Departamento virš.inink ė p. Rakštienė, adv. Lydienė, pp. Bijanskienė, Nausėdienė, Steponavičienė, Jovaišienė, Skeveriutė, Locaitis ir Labanauskas. Šitas burelis žmonių, surinktas iš visų grupių ir profesijų, susirinkęs Lietuvos teritorijoje sudarė Marijonos Rakauskaitės koncerto rengimo komitetą.

Komiteto garbės pirm. pakviestas Konsulas Daužvardis, pirmininku išrinktas Birutės choro vedėjas, muzikas ir inžinierius J. Bijanskas, vice pirmininkais: Betoveno konservatorijos vedėjas, komp. A. Pocius ir Pirmyn choro vedėjas K. Steponavičius; sekretorium Vanda Bijanskienė, iždininku—vaistininkas J. Rakštis; spaudos ir garsinimo komisija sudaryta iš spaudos atstovų ir Nausėdienės.

Viešniai, art. Rakauskaitei, pagerbti ir pasitarimą sušeimininti Konsulienė p. Daužvardienė suruošė jaukią arbatėlę, o Konsulas ją sustiprino valstybine ir krupniku, taip kad susirinkimas virto į puotą ir užsitęsė iki gilumos nakties.

Koncertui Salė Pasamdyta ir Laikas Nustatyta.

Koncerto komitetas dirba energingai. Susirinkimas buvo rugsėjo 10 d., o salė išrinkta 11 ir pasamdyta 13 d.

Koncertas įvyks spalio 10 d. vakare, dideliame ir puošniame Studebaker Teatre, 418 So. Michigan Boulevard.

Komitetas, su pagelba Moterų Kliubo, chorų ir veikėjų ir Rakauskaitės prietelių, yra nusistatęs didesnę dalį bilietų par duoti išanksto. Moterų Kliubas tuo reikalu jau dirba — jis yra pasirįžęs parduoti nemažiau 200 bilietų.

Vilniaus Dainius.

LIETUVOS UKIO SURAŠYMAS 1940 METAIS.

Centralinis Statistikos Biuras, per savo korespondentus ir kitais budais kasmet surenka žinias apie atskiras Lietuvos ukio šakas. Šitos žinios nėra visai pilnos ir tikslios, todel neduoda tikro Lietuvos ukio vaizdo. Tikslesnius ukio surašymus nusistatyta daryti kas penki metai. Dalinis toksai ukio surašymas buvo 1935 metais. Visuotinis Lietuvos ukio surašymas bus įvykdytas 1940 metais. Tais pačiais metais Tarptautinis Žemės Ukio Institutas Romoje organizuoja ir viso pasaulio žemės ukio surašymą.

Kuopų Susirinkimai

LAWRENCE, MASS. — SLA. 41 k. susirinkimas neįvyko iš priežasties blogo oro-lietaus. Ir pracitas susirinkimas turėjo įvykti išryto 9 val. Dabar sekantis susirinkimas įvyks spalio 3 d., 2 val. popietų, Kliubo kambary. Šiame susirinkime turime visi dalyvauti, nes po šiltų orų ir poilsio turėsime ką nors pradėti veikti del kuopos ir SLA. labo. Todel visi nariai atsilankykite laiku. — **M, Stakionis.**

—o—

PITSBURGH, PA. — SLA. 195 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, spalio 10 d., 2 val. popiet, Slavenian Egel Society name, 5134 Carnegie St. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir užsimokėti savo užvilktas duokles. Taipgi turime daug svarbių reikalų aptarimui. — **R. Paplauskis,** sekr.

—o—

MAHANOY CITY, PA. — SLA. 211 kp. bertaininis susirinkimas įvyks spalio 3 d., priprastu laiku, K. of C. svetainėje, W. Mahanoy Ave. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes bus išduota trijų mėnesių finansinė atskaita ir apsvarstyta daug reikalų. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 211 kuopos.— **A. Ramanauskas,** sekr.

—o—

CLEVELAND, OHIO. — SLA. 136 kp. susirinkimas įvyks spalio 5 d., Lietuvių Salėje, 7:30 val. vakare. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. Taipgi atsiveskite savo pažįstamus prie SLA. 136 kp. prirašyti. Jau praėjo vasara — turime rengtis prie žiemos veikimo. — **S. Čeraukas.**

—o—

NANTICOKE, PA. — SLA. 12 k. mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 3 d., 1:30 val. popiet, paprastoje vietoje. Visi nariai ir narės nepamirškite atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstyti. Nepamirškite užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo pažįstamus prie SLA. 12 kuopos prirašyti. — **B. Kvedaravičius,** sekr.

—o—

CLEVELAND, OHIO. — SLA. 14 kp. bertaininis susirinkimas įvyks spalio 6 d., Lietuvių Salėje, priprastu laiku. Visi kuopos nariai malonėkite atsilankyti į susirinkimą ir laiku užsimokėti savo duokles. Taipgi turime svarbių reikalų aptarimui. — **J. G. Polteris,** sekr.

—o—

WILKES BARRE, PA. — SLA. 115 kp. paprastas susirinkimas bus spalio 3 d., Crystal Ballroom svetainėje, 325 E. Market St., 1 val. popiet. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes bus rinkimas darbininkų del baliaus. Taipgi turime ir daugiau svarbių reikalų aptarimui. Užsimokėkit mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo pažįstamus prie SLA. 115 kp. prisirašyti. — **J. Adomaitis,** sekr.

—o—

NEW HAVEN, CONN. — SLA. 142 kp. susirinkimas įvyks spalio 6 d., priprastu laiku ir priprastoje vietoje. Visi nariai kviečiami skaitlingai atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarimui ir rinkimas lelegatų į SLA. 4-to apskričio suvažiavimą, kuris įvyks Meriden, Conn. Taipgi bus rinkimas darbininkų del vakarienės, kuri yra rengiama bendrai su SLA. 66 kuopa. Todel nepamirškite visi nariai atsilankyti. — **M. Kvaratiejus,** sekr.

—o—

SHENANDOH, PA. — SLA. 303 k. mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 3 d., 1 val. popietų, priprastoj vietoj. Visi nariai ir narės butinai dalyvaukite, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus ir gimines prie SLA. 303 kp. prirašyti. — **J. Šimanskis,** sekr.

—o—

ALIQIPPA, PA, — SLA. 247 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 10 d., 6 val. vakare, pas draugus Kavaliauskus, 300 Todd St Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes randasi svarbių reikalų aptarimui. Atsiveskite ir savo draugus prie SLA. 247 kuopos prisirašyti. — **J. Plečkaitis,** sekr.

—o—

CHICAGO, ILL. — SLA. 129 kp. susirinkimas įvyks spalio 3 d., J. Petrausko svetainėje, 1750 South Union Ave., 1 val. popiet. Visi nariai ir narės atsilankykite, nes yra daug svarbių areikalų aptarimui. Taipgi užsimokėkite duokles, kad neliktumet suspenduoti ir atsiveskite savo draugus prie SLA. 129 kuopos prirašyti. Nepamirškite, kad yra rengiamas SLA. 129 kp. balius, kuris įvyks spalio 16 d. Atsiteikite į šį kuopos parengimą. Pakvieskite ir savo pažįstamus atsilankyti. — **V. Pankauskas,** sekr.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

WILKES BARRE, PA.— SLA. 115 kuopos balius įvyks 9 d. spalio, Crystal Ballroom svetainėje, 325 E. Market St. Kviečiame visus narius ir pašalinę publiką atsilankyti, nes bus geras orkestras, kuris gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius — visi galėsime smagiai pasišokti ir linksmai laiką praleisti. Bus gėrimų ir užkandžių. Visus atsilankyti kviečia — Rengėjai.

—o—

DORCHESTER, MASS. — SLA. 330 jaunuolių kuopa rengia šaunius šokius, „Harvester Dance", spalio 2 d., Lietuvių Salėje, kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass. Visi vietiniai ir apylinkės jaunuoliai esate kviečiami atsilankyti ir linksmai laiką su mumis praleisti. Bus duodama gražios dovanos.

—o—

ST. LOUIS, MO. — SLA. 214 kp. rengia didelį balių, kuris įvyks spalio 23 d,, American Polish Hall, 1940 Cass Ave., St. Louis, Mo. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 35c. Geras orkestras gros visokius šokius. Bus užkandžių ir gėrimų. Visi SLA. nariai ir apylinkės bei vietiniai lietuviai esate širlingai kviečiami į SLA. 214 kuopos balių atsilankyti. Visus kviečia—Rengėjai.

Svarbus Pranešimas

M ir E. Laboratorijos naujai surado vaistą, kurį dabar M ir E. Laboratorija nutarė viešai paskelbti. Šis vaistas, M ir E Balm, taip greitai veikia kaip tik ligonis gali jį užtepti ant skaudančių vietų. M ir E Balm yra vaistas palengvinantis reumatizmą, sausgėlę, lumbago (strėnų diegimas), gerklės ir galvos skaudėjimą. M ir E Balm gaunamas tik-tai musų Laboratorijoje, prisiunčiant vieną dolerį pinigais arba Money Orderiu.

M and E LABORATORIES
4552 So. Ashland Ave., Cricago, Ill.

Paieškojimas

Paieškau savo brolių, Prano ir Vlado Danulevičių, pacinančių iš Lietuvos, Viensėdžių, parapijos Traškunų, Kauno rėdybos. Amerikoje gyvena suvirš 30 metų. Girdėjau, kad dabar randasi Albany, N. Y. Pranas yra dailydė-sliesorius. Malonėkite atsišaukti ar kas apie juos žinote man pranešti, už ką busiu labai dėkingas. Labai norėčiau su jais susirašinėti ir butų malonu, kad jie atsilankytų pas mane į svečius.

JONAS DANULEVIČIUS,
4552 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

SVARBUS ATSITIKIMAI ĮVYKSTA KASDIEN

Todel šiandien NAUJIENAS reikia turėti KASDIEN

Amerikos lietuviai turi dienraštį, iš kurio viską patiria KASDIEN, tai didžiausį ir seniausį dienraštį

NAUJIENAS

Negyvenkit pusiau uždarytom akim, patirkit viską kas dedasi plačiam pasauly, KASDIEN skaitydami

NAUJIENAS

Už Chicagos NAUJIENAS metams kainuoja tiktai $5.00. Metiniai prenumeratoriai dar gauna puikių dovanų. Vieną numerį pažiurėjimui galite gauti VELTUI, tik parašykit laiškelį.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skaus-Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05.

Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Musų Profesionalai ir Biznieriai

MUSŲ ADVOKATAI

ADV. F. J. BAGOČIUS,
„Keleivio" Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

ADV. JOHN B. BORDEN,
2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais vak. 6—8.

ADV. JOSEPH J. GRISH,
4631 So. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.
Res. 6515 So. Rockwell St.
Tel.: Boulevard 2800.

ADV. K. P. GUGIS,
Ofisas: 127 No. Dearborn St.
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St
Vakarais: 6 iki 8:30.

ADV. C. VOKETAITIS
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

DR. V. S. NARES,
Medikas ir Chirurgas,
2420 Marquette Road,
Chicago, Ill. Val.: 1—3 ir 7—9
Tel. Hemlock 8151

DR. J. S. STANESLOW,
Medikas ir Chirurgas,
SLA. Daktaras Kvotėjas,
95 No. Main Street,
Waterbury, Conn.

DR. G. J. TARULIS,
Osteopatas Gydytojas,
6331 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9.

MUSŲ BIZNIERIAI

SLA. 4 nariai
B L I N S T R U B S'
VILLAGE & GRILL
VISŲ LIETUVIŲ
„HEADQUARTERS"
Puikiausias Restaurantas
Visoj Massachusetts
Du Barai. Vieta 600 Žmonių
Du Perstatymai Kas Vakaras
Šokiai. Vieta Baliams
300-308 W. Broadway, So. Boston, Mass.

A. J. K U P S T I S
SLA. N A R Y S
Tel. So. Boston 9423
Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniais,
Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagus ir Greitas
Patarnavimas
322 W. Broadway, So. Boston, Mass.

BENEDICT J. SCHEGAUS
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
134 Broadway, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1241

JOHN NAGHTEN & CO.
Established 1863
Insurance
1903 Insurance Exchange
Chicago Illinois

SUSIVIENIJIMO NARIAI:

Turėdami bent kokį reikalą su lietuviais profesionalais arba biznieriais, paklauskit jų, kodel jie gaudami Jusų paramą, nenori paremti Jusų organo „Tėvynės" skelbdami joje savo profesijos arba biznio korčiukę?

Remkite tuos Profesionalus, Biznierius ir Specialistus, kurie remia Jusų Susivienijimą ir jo organą „Tėvynę".